

TOMPA

VÁROS

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE 2036

**Jóváhagyva Tompa Város Önkormányzat
Képviselő-testületének 80/2024.(VII.25.) KT határozatával**

VÁROSVEZETŐK:

Polgármester

Véh László

Jegyző

Jezsekné Kovács Szilvia

TERVEZŐK:

Felelős tervező,
településtervező

Balogh Tünde (MÉK TT/1, É/1 06-0006)

Településfejlesztési
szakközgazdász

Dr. Gaborjákné Dr. Vydareny Klára

Zöldfelületi infrastruktúra

Rácz Mária (MÉK TK 06-0102)

Közlekedés

Szombati Csaba (Tkö 06-01176)

Víziközművek

Kiss István (TV, 06-0118)

Környezetvédelem

Novai György
Dr. Szanka Károly

Energetika, elektronikus
hírközlés

Somogyi János (TE, TH 06-0467)

Régész

Sóskuti Kornél

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Kovács Gábor

Dr. Kabai Mónika

Berkiné Csillagvári Andrea

Czombos Beáta

Földiné Hrombola Csilla

Kovács Viktor

Paska Ágnes

Kasziba Sándor

Rác Rita

Batik Tamás

Sümegi Endre

Karhusz Péter

Nagy Enikő

Önkormányzati képviselő

Aljegyző

Polgármesteri Hivatal műszaki csoport

Polgármesteri Hivatal műszaki csoport

Tompai Szabó Dénes Általános Iskola
intézményvezető

Polgármesteri Hivatal informatikus

Helyi vállalkozó, biogazdálkodó

Pénzügyi Bizottság külsős tag

Pénzügyi Bizottság külsős tag

Helyi vállalkozó

Helyi vállalkozó

Vállalkozó

KEFAG Zrt. munkatárs

Véh Lili 11. osztályos tanuló rajza: Kapisztrán Szent János templom

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ.....	5
2. TOMPA JÖVŐKÉPE	13
2.1 KIHÍVÁSOK	13
2.2 JÖVŐKÉP 2036.....	16
2.3 TOMPA JÖVŐKÉPÉNEK KIBONTÁSA A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETRE VONATKOZÓAN	17
2.3.1 Társadalmi jövőkép 2036	17
2.3.2 Gazdasági jövőkép 2036	18
2.3.3 Táji, természeti környezet jövőképe.....	19
2.3.4 Épített környezet jövőképe 2036.....	20
2.4 TOMPA JÖVŐKÉPE A TELEPÜLÉSEK HÁLÓZATÁBAN ELFOGLALT POZÍCIÓJA TEKINTETÉBEN	20
2.5 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE	20
3. STRATÉGIA.....	21
3.1 STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK	21
3.2. KISSZÁLLÁSSAL ÉS KELEBIÁVAL VALÓ TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS	31
3.3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK RENDSZERE, ÖSSZEFÜGGÉSEI A FŐ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEKKEL	33
4. RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM	34
4.1. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK, BEAVATKOZÁSOK CÉLJA, HELYSZÍNE, TARTALMA, PÉNZÜGYI TERVE, TELJESÍTÉSI IDŐTÁVLATA	34
4.2. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM FEJLESZTÉSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	39
4.2.1. Partnerség	39
4.2.2. Településrendezési szerződés.....	39
4.2.3. Vállalkozás-segítő helyi eszközök.....	39
4.3. FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLETEK	40
4.3.1. Szolgáltató város fejlesztése	41
4.3.2. Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra fejlesztési akciói.....	42
4.3.3. Gazdaságfejlesztés akciói.....	44
4.3.4. Közlekedési és közmű infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energiagazdálkodás akciói.....	45
4.4. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK MEGVALÓSÍTÁSI KERETEI, FINANSZÍROZÁSI LEHETŐSÉGEK, SZERVEZETI KERETEK ÉS KOMPETENCIÁK	47
5. MONITORING	48
5.1 BEAVATKOZÁSOK EREDMÉNYESSÉGÉNEK MÉRÉSE	48
5.2 A MONITORING MŰKÖDTETÉSE	49
6. RÉSZLETES FEJLESZTÉSI TERVLAP.....	50

Tompa, az élénk határváros

1. BEVEZETŐ

Fejlesztési terv célja, megalapozása	A Településfejlesztési Terv feladata a város hosszú távú (10-12 évre) fejlesztési céljainak kijelölése, valamint a gazdaságos megvalósítás és fenntartható üzemeltetés tervezése. A fejlesztéseket a környezeti, társadalmi, gazdasági adottságokra építi fel. Az adottságokat a „Tompa Város Településterve 2024 – Alátámasztó munkarészek leírása vizsgálatokkal” című dokumentum tárta fel (Új-Lépték Bt. 2024). A vizsgálat <i>a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről</i> szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Eljr.) tartalmi követelményeinek megfelelően készült.
Eljárás indítása 2023. nyara	Tompa Város Önkormányzat 2023. augusztus 28-án az E-TÉR elektronikus egyeztető felületen elindította a Településterv készítését. Ezt megelőzően a Polgármester 2023. júliusban előzetes észrevételeket, javaslatokat kért a lakosságtól a készülő tervhez, egyben tájékoztatta az érdekelteket a társadalmi egyeztetés szabályairól. A felhívás a városi honlapon és hirdetőtáblán jelent meg.
Partnerségi egyeztetés 2023. november	A terv társadalmasítását nem szabályozza helyi önkormányzati rendelet, ezért a Partnerségi egyeztetés az Eljr. szerint az államigazgatási szervek véleményezésével párhuzamosan zajlik le az E-TÉR-ben. Az elkészült tervanyagot a felelős tervező a 2023. novemberi közmeghallgatáson ismertette. az E-TÉR-ben technikai okokból csak később indult el az egyeztetés.
Fejlesztési tervi előzmény: 2010 évi településfejlesztési koncepció	Tompa Város 2011-2012. évi átfogó településrendezési folyamatát a 2010. évben elfogadott Településfejlesztési koncepció alapozta meg (73/2010. számú Képviselő-testületi határozat). A dokumentumot az Építésműhely Kft. (Szilberhorn Erzsébet) állította össze az akkor érvényes tartalmi követelmények szerint, melyek jelentősen eltérnek a mostani Településfejlesztési tervnek <i>a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről</i> szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendeletben rögzített tartalmi elvárásaitól. A 2010. évi koncepció néhány megállapítása azonban jelenleg is érvényes, egyebek között a talajvízszint süllyedés miatti vízháztartási problémák felvetése, a határmentiség gazdaságfejlesztő erejének hangsúlyozása, a mezőgazdaság eltartóképességének gyengülésére adandó válaszok keresése, az idegenforgalom, az intézményhálózat és az infrastruktúrák fejlesztésének szorgalmazása. Ezek a gondolatok a Településfejlesztési tervbe beintegrálódtak, azzal a hangsúlyeltolódással, amit az <i>elmúlt 12 évnek a fejlesztés külső körülményeit érintő változásai</i>, különösen a közelmúlt globális egészségügyi-, energia-, klíma-válsághelyzetei és a közelben zajló háborúk jelentenek. A célok módosítását teszik szükségessé az <i>uniós támogatási konstrukciók és a vármegyei stratégiai célok</i> időközben bekövetkezett átalakulásai is (ld. később), melyek a forrásoldalt átrendezték: bizonyos korábbi célok előtérbe kerülnek, míg mások a finanszírozás lehetőségeinek gyengülése miatt háttérbe szorulnak. Néhány témában az elmúlt időszakban megvalósult projektek részben pótolták a hiányokat, ezért a kapcsolódó célmeghatározást is árnyalni kell az új Településfejlesztési tervben. Az utóbbi 5 évben leginkább a közlekedési infrastruktúra javítása, az intézmények építése és felújítása, valamint a gazdaságfejlesztés terén voltak jelentős beavatkozások.

Tomba, az élénk határváros

Tomba Város Önkormányzatának jelentősebb megvalósult projektjei a 2019-2023 időszakban

Felhívás	Projekt címe	Megvalósítás éve	Összeg (Ft)
TOP-1.1.1-16-BK1-2017-00015 – Helyi gazdaságfejlesztés	2 db iparcsarnok építése 254/23 helyrajzi számú telken	2019	252 647 436
TOP-3.1.1-16-BK1-2017-00023 – Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Tompán és Kéleshalmón	Központi buszmegálló felújítása Szentháromság téren és 7 db esőbeálló építése a városban	2019	10 500 000
HUSRB/1602/21/0102/B2 – INTERREG-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Egyműködési Program	Kerékpárút építése 3 km hosszon országhatár felé	2019	
VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 – Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezelése, állapotjavításhoz, karbantartáshoz szükséges erő- és munkagépek beszerzés	Külsőújsor – útépités 0137/2 helyrajzi számú telken	2019	78 371 100
TOP-3.2.1-16-BK1-2017-00063 – Energetikai Fejlesztés Tomba Város Önkormányzatának Intézményeinél	Napelem rendszer építése: Óvoda 24/12 Hrsz Művelődési Ház 525 Hrsz Szociális Otthon 527 Hrsz PH 528/12 Hrsz	2019	29 021 934
MFP-ÖTIK/2021 – Faluházak fejlesztése MFP-HFHF/2020 – Faluházak felújítása - 2020	Polgármesteri Hivatal felújítása – tetőszerkezet felújítása, homlokzat felújítása (258/12 helyrajzi számú telken: Szabadság tér 3.)	2020 2020	23 920 780 11 245 080
VP6-19.2.1-32-1-17 – Települések élhetőbbé tétele	Sulyok játszótér-kerítés 478/2 helyrajzi számú telken	2020	4 671 295

Tomba, az élénk határváros

Felhívás	Projekt címe	Megvalósítás éve	Összeg (Ft)
TOP-1.4.1-15-BK1-2016-00024 – Modern bölcsődei környezet megteremtése a tompai Bokréta Önkormányzati Óvodában	Bölcsőde építése a Táncsics utca 1/C alatt (24/13 Hrsz)	2020	145 379 200
MFP-UHK/2021 – Út, Híd, kerékpárforgalmi létesítmény építése, felújítása	Deák utca felújítása 380 fm (544 Hrsz)	2021	24 075 742
MFP-OEF/2020 – Óvodaépület felújítása - 2020” Bokréta Önkormányzati Óvoda és Bölcsőde óvoda épületének vizesblokk felújítása	Óvoda épület felújítása (24/12 Hrsz)	2021	18 102 900
MFP-ÖTIK/2022 – Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztése		2022	15 516 044
MFP-ÖTIK/2021 – Óvoda II.		2022	13 124 757
HUSRB/1602/21/0102/B2 INTERREG-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Egyműködési Program	Kerékpárút 500 m	2022	
MFP-UHK/2022 – Út, Híd, kerékpárforgalmi létesítmény építése, felújítása	Táncsics utca út felújítás 464 fm (472/2 Hrsz)	2022	36 215 320
MFP-ÖTIK/2021 – Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztése	Könyvtár tető felújítása (526 Hrsz)	2022	24 701 839
TOP-1.1.2-16-BK1-2017-00004 – Inkubátorház létrehozása Tompán	Inkubátorház (1522/2 Hrsz)	2022	56 448 854
TOP_PLUSZ-1.2.3-21-BK1-2022-00016 – Terület- és	Árpád utca út felújítás 305 fm (866 Hrsz)	2023	35 598 900

Tompá, az élénk határváros

Felhívás	Projekt címe	Megvalósítás éve	Összeg (Ft)
Településfejlesztési Operatív Program			
TOP-1.1.1-16-BK1-2020-00032 – Helyi gazdaságfejlesztés iparterület kialakítása infrastrukturális fejlesztéssel Tompán II.	Iparcsarnok építése III. 254/23 Hrsz (Dózsa György utca 74/C)	2023	252 647 436

Stratégiai tervezési előzmények hiánya Tompára nem készült *Integrált Településfejlesztési Stratégia*, amely a városra vonatkoztatva értelmezné, vizsgálná a koncepcionális elképzelések megvalósításának stratégiáját, a beavatkozások területi összefüggéseit, a lehetséges akcióterületeket. Ezt a hiányt az új Településtervezési Terv pótolja.

Tartalmi elvárások az új Településfejlesztési tervtípusnál A Településfejlesztési terv előírt új tartalma egyaránt magában foglalja a koncepcionális (hosszútávlatú) és stratégiai (rövid és középtávú) tervezést, a hozzá tartozó tervlap pedig hasonlít a településrendezési terv ismert korábbi Településszerkezeti tervlapjához, kiegészítve azt a stratégiából ismert akcióterületi kijelölésekkel. Ezek az akcióterületek számosabbak, szétszórtabbak, kisebbek, mint az eddigi tervezési gyakorlatban, kevésbé intenzívek a beavatkozások és a forrásoldal is szűkebb. A nagyszámú integrált akciók helyett számosabb és kisebb tételekkel kell dolgozni. Előtérbe lépnek a *hálózatos* fejlesztések (pl. közlekedés és közműellátás), amelyek jellemzően nem kompakt, hanem vonalmenti helyszínhez kötődnek. A *horizontális* fejlesztések szintén nem lokalizálhatók: a társadalom építése, vagy az energiagazdálkodás racionalizálása jellegénél fogva az egész településre, vagy egy-egy életterületre átfogóan vonatkozó cél.

A *fenntarthatóság* általános rendező elvévé vált, egyebek között ilyen szempont az is, hogy a már kialakult belső adottságokat és a város fejlesztésének külső lehetőségeit minél hatékonyabban kihasználjuk.

Az új terv tehát a korábbi elhatározásokra épül, a jelenkor helyzetéhez is alkalmazkodva, de egyszerűbb és áttekinthetőbb. Kevésbé koncentrálna a beavatkozásokat, nem törekszik az akciók feltétlen összevonására. Az időtávlat rugalmas, a rövid, közép és hosszútávot egyaránt felöleli.

Városfejlesztés tervezésének előzménye: Gazdasági program 2020-2024 Tompa Város Önkormányzata a közösség szolgálatát végezve a városfejlesztés legfőbb szereplője, ezért fontos kérdés, hogy költségvetésének szűkebb-tágabb keretei között milyen feladatokat vállal és milyen színvonalat céloz meg. A Képviselő-testület a 2020-2024 évek közötti időszakra vonatkozóan elfogadott Gazdasági Programjában a városüzemeltetéssel, az oktatás, nevelés, az egészségügy, szociálpolitika, lakásügy területével, a kultúra és a sport-szabadidő-turizmus témájával kapcsolatban rögzíti a teendőket. A programnak a megalkotásakor érvényes megyei területfejlesztési elképzelésekhez kellett igazodnia, ugyanakkor a helyi önkormányzati választás során vállalt feladatokat is figyelembe kellett vennie. Pénzügyi tartalékok hiányában is elhatározott az Önkormányzat olyan fejlesztéseket, amelyek a kötelező feladatokon túlmutattak, számítva a pályázati források megnyílására. Az elképzelések részben már megvalósultak, a legjelentősebb siker, amit a testület elkönyvelhetett, a programban szereplő bölcsőde-építés és intézményfelújítások megvalósulása, valamint az ipari

Tompa, az élénk határváros

tevékenységnek teret adó három iparcsarnok megépítése volt. Maradtak rég megfogalmazott, de forrás hiányában elmaradt, vagy csak részben teljesült programok, melyeket továbbra is napirenden tart a város, ezeket az alábbi felsorolás összegzi.

A Polgármesteri Hivatal működésében az elektronikus ügyintézés, az eszközök és kompetenciák folyamatos fejlesztése, a kommunikáció igény szerinti bővítése az elvárás.

A városüzemeltetés stratégiájában a befektetések további ösztönzése fogalmazódik meg célként a bevételek szinten tartása, a pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében, miközben a közterületek alakításának, fenntartásának nem szűnő feladatait a lehető legészszerűbben igyekszik kezelni. Számos cél van megjelölve a közlekedési, közmű és hulladékgazdálkodási infrastruktúra fejlesztését illetően is. *A Program elfogadásakor előre nem volt látható, hogy válsághelyzetek sora nehezíti életünket, amelyekhez alkalmazkodva egyrészt kényszerűségből folyamatosan átalakulásban van a feladatok megosztása a helyi és az állami szféra között, másrészt egyik napról a másikra, sürgetően kell helyi döntéseket meghozni, a távolabbi következmények biztos ismerete nélkül. A település fejlesztésének tervezésében ezért különös hangsúlyt érdemes fektetni azokra a beavatkozásokra, amelyek felvértezhetik a várost a bizonytalan külső feltételek gyors lereagálására, az eredményes alkalmazkodásra.*

A humán szolgáltatás szintjének fenntartására hangsúlyt helyez a dokumentum, úgy az egészségügyi alapellátás, mint a szociális szolgáltatás terén, valamint nevelési-, oktatási-, közművelődési intézményeiben és a sport területén.

Feladatot vállalt az önkormányzat a település arculatformálása terén is: „Környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, rekreációt nyújtó, biztonságos” lakóhellyé kívánja formálni Tompát.

Nem feledkezik meg a Program a népesség több mint negyedét kitevő külterületi lakosság problémáiról sem, akár a gazdaságfejlesztés, akár a megközelíthetőség, vagy szociális kérdések sajátos szempontjai tekintetében.

A rendezési tervben régóta ki vannak jelölve jelentős gazdaságfejlesztési területek, melyekre elsősorban mezőgazdasági logisztikát és feldolgozóipart igyekszik a város bevonzani.

A Gazdasági Program kiemelten foglalkozik a helyi társadalom ügyeivel, ezen belül is a családokkal, népi hagyományokkal, művészetekkel, sporttal, önszerveződő közösségekkel, szabadidőeltöltéssel, természet- és tájvédelemmel.

Esélyegyenlőség A „*Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023*” a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők, halmozottan hátrányos helyzetűek) életkörülményeinek javítására fókuszál a társadalmi szolidaritás jegyében. A dokumentum rendkívül alapos vizsgálatokra építve A HEP IT címen elfogadott Intézkedési Terv megvalósítását az ún. „HEP Fórum” felügyeli. Az intézkedések tartalma legtöbb esetben célzott programok szervezése, segítő információk begyűjtése és közvetítése, álláskereső támogatása, pályázatok beadása. Megvalósításukhoz általában egyaránt szükséges a pénzügyi és a humán erőforrás, az eredmények fenntartása pedig mindig csak „folyamatos tevékenységgel biztosítható” a dokumentum szerint.

Tompa, az élénk határváros

Országos és vármegyei koncepció

A társadalmi erőkre való támaszkodás szükségességére az 1/2014 (I.3) OGy. határozattal elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) rávilágít. A településfejlesztés nemzeti prioritásai között szerepel a vidéki települések népességmegtartó erejének erősítése, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

A Bács-Kiskun Vármegye Közgyűlésének 23/2021. (IV. 13.) határozatával elfogadott vármegyei Területfejlesztési Koncepció az OFTK releváns területi céljaira építkezik.

A vármegye jövőképe 2040-re kitekintve: *„Bács-Kiskun vármegye egy olyan hely, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség”*. Átfogó célként fogalmazza meg az „Élhető város – élő vidék”, „Intelligens gazdaság” és „Belülről vezérelt ember és közösség” létrehozását.

A vármegyei koncepció a város és vidéke kiegyenlített fejlődésével számol, ahol a városok is jól élhetők a megfelelő infrastruktúra, egészséges és igényes környezet, valamint az értékteremtő helyi gazdaság révén. Az élhető város képes megtartani népességét, főként a fiatal, gyermekes családok letelepedésével. Az életfeltételek a vízió szerint minőségiek, ugyanakkor megfizethetők lesznek a stabil, fenntartható és alkalmazkodóképes gazdasági környezetre támaszkodva. A lakosság a természettel harmóniában él, biztonságban érzi magát, megőrzi tradícióit és tovább viszi kulturális örökségét. A települések a szabadidő eltöltéséhez látnivalókat, eseményeket kínálnak.

A vármegyei közgyűlés kinyilvánította, hogy a „települések fejlesztése során kiemelten fontos az egészséges életkörülmények biztosítása”, ehhez kiváló minőségű, egészséges mezőgazdasági termékeket kell a vidéknek előállítania és a feldolgozó élelmiszeripari üzemeknek is folytonosan képesek kell lenniük a megújulásra. A szándék az, hogy a vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntarthatóvá váljon.

A vármegye 7 stratégiai célja közül négy nem releváns Tompára nézve, mivel a megye más területeinek sajátos fejlesztését célozza (kecskeméti, Duna-menti térségek, illetve a fejlődésben lemaradt járások). Városunkat közelről érintheti az S1, S3 és S6 jelű stratégiai cél.

Az **S1** jelű stratégiai cél a Duna-Tisza Közi Síkvidék klímaproblémáira keres komplex választ. Alappillérei a következő tervezett beavatkozások:

- Energetika: energiával való takarékoskodás, megújuló források használata
- Vízgazdálkodás: víztakarékoság, vízvédelem, csapadékvíz-visszatartás
- Együttműködés: a vízhiánnyal és szélsőségesebbé váló klíma problémájával érintettek összefogása
- Szemléletformálás: ismeretterjesztés, tanácsadás, hulladék újrahasznosítás népszerűsítése, biológiai sokféleség óvása
- Kutatás-fejlesztés: klímaváltozásra választ kereső technikák, újítások támogatása
- Alternatív gazdálkodási formák: napenergia-használat, nem megújuló anyagok körforgásos használata, biológiai-ökológiai termelés, tanyák egyedi megoldásai, „több lábon állása”, együttműködése
- Zöldség- és gyümölcsstermesztés, élelmiszeripar: növekedés, versenyképesség

Tompa, az élénk határváros

- „Zöld-infrastruktúra”: minőségi zöldfelületek és szolgáltatások

Az **S3** jelű stratégiai cél témája a várostérségi infrastrukturális és a szolgáltatási kapcsolatok fejlesztése. A megye funkcionális központként működő, közszolgáltatásra is képes városait a következő beavatkozással kívánja erősíteni:

- Esélyteremtés: nevelés-oktatás szakmai, személyi, hozzáférési feltételeinek javítása, hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlősége
- Szolgáltató- és intézményrendszer kitörési pontjaira alapozott fejlesztések: meglévő innovációs potenciál kiaknázása tudás alapon, hagyományokra, rekreációs lehetőségekre, épített örökségre, termálvízre alapozva. Községi, térségi, települési marketing támogatása.
- Várostérségi integrált és komplex programok: helyi közösségekre építő vidékfejlesztés vállalkozói, civil és önkormányzati szektor összehangolt akcióival
- Infrastruktúra-fejlesztés: közlekedési hálózatok, energiaellátás, informatikai rendszerek, környezetvédelem, vízgazdálkodás

Az **S6** jelű stratégiai cél a Határmenti Fejlesztési Körzet határon átnyúló együttműködésen alapuló fejlesztésére fókuszál. A beavatkozások a megye déli részének a Vajdasággal való társadalmi, gazdasági és kulturális kapcsolatrendszerét igyekeznek támogatni:

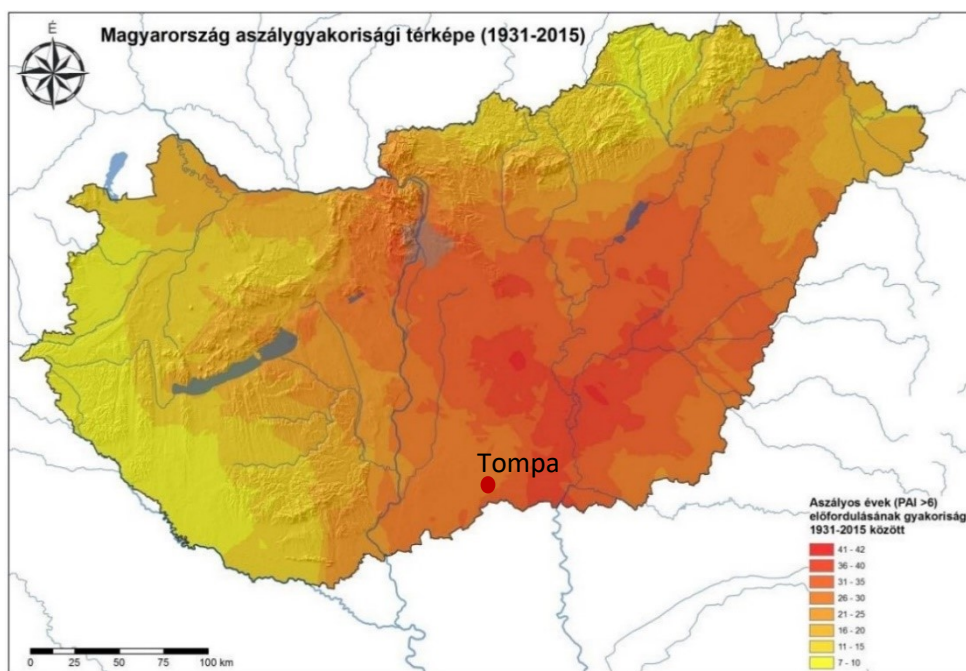
- Gazdasági tengely Kiskunhalas-Szabadka között: a határ két oldalán működő vállalkozások együttműködésének támogatása, a befektetési lehetőségek kommunikálása, gazdaságfejlesztési infrastruktúra fejlesztés.
- Határon átnyúló turisztikai hálózatok és kapcsolatok erősítése: lovastúra útvonalak, gasztronómiai és turisztikai vállalkozások közti együttműködés fejlesztése, kampányok szervezése.
- Mezőgazdaság erősítése: Ekotour-sziget program (a Duna-mente magyar-horvát-szerb településeinek közös programja a környezetbarát, energiatakarékos és forradalmian új mezőgazdasági eljárások megismertetésére és bevezetésére) kiterjesztése a térségben, alternatív jövedelemszerzési lehetőségek megismertetése, élelmiszertermelés és -feldolgozás fejlesztése.

Jövőtudatos
szemléleten alapuló
változtatások

A fenntartható fejlődés lényegét a világban eddig főként úgy fogalmazták meg, hogy ki kell elégíteni a jelen generációk szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetnénk a jövő generációk szükségleteinek kielégítését. Mára elmélyült, kibővült a fenntartható fejlődés eszménye. Egyrészt a „jólét” az anyagiakon túl a lelki és szellemi egészséget is magában foglalja, másrészt egyre nyilvánvalóbb, hogy korlátokat és feltételeket szükséges elfogadni, és közös megegyezéssel visszafogni az igényeket.

A fenntarthatóság e kibővített tartalmának a megvalósítása a globális energiaválság, valamint a térséget sújtó vízhiány és időjárási anomáliák kezelése érdekében ma már megkerülhetetlen. A célzott beavatkozások elmaradása közvetlenül veszélyezteti a települések, így Tompa jövőjét is. A környezeti feltételek romlása következményekkel jár a közösség és az egyének lelki-szellemi állapotára nézve is. A helyes válaszlepek megtalálása az egyes emberek és a helyi közösség szemléletváltását is feltételezi.

Tompa, az élénk határváros

Forrás: Nemzeti Vízstratégia

EU-trendek

Magyarország a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó 2021/1060 EU rendeletben rögzített 5 *szakpolitikai célkitűzés* mindegyike esetében tervez beavatkozásokat, ezért várhatóan fejlesztési forrásokat is főleg e témakörökben tud majd szerezni és biztosítani:

- „Versenyképesebb és intelligensebb Európa” (GINOP Plusz, DIMOP Plusz programok Európai Regionális Fejlesztési Alapból): kis- és középvállalkozások fejlesztése, kutatás-fejlesztés-innováció, digitalizáció, informatikai infrastruktúra, COVID-járvány hatásenyhítés.
- „Zöldebb Európa” (KEHOP Plusz, IKOP Plusz, TOP Plusz, DIMOP Plusz, MAHOP Plusz programok ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból, KA Kohéziós Alapból, ETHA Európai Tengerügyi és Halászati Alapból): észszerű energiagazdálkodás, helyes vízgazdálkodás és katasztrófakockázat-csökkentés, körforgásos gazdaság (bölcs hulladékgazdálkodás), helyes ivóvíz- és szennyvízhálózat, természetvédelem, kármentesítés, levegőtisztaság-javítás, közösségi közlekedés fejlesztése, akvakultúra és halászat.
- „Jobban összekapcsolt Európa” (IKOP Plusz program ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból és KA Kohéziós Alapból): vasúthálózat fejlesztés, közúthálózat fejlesztés, COVID-járvány közösségi közlekedésre gyakorolt negatív hatásainak csökkentése.
- „Szociálisabb és befogadóbb Európa” (EFOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, DIMOP Plusz programok ESZA+ Európai Szociális Alap Plusz és ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból): foglalkoztatási helyzet javítása, egészségügyi helyzet javítása, oktatás és képzettség fejlesztése, társadalmi kirekesztődés és szegénység elleni fellépés, szociális és gyermekjóléti ellátás javítása, kríziskezelés, COVID-járvány hatásenyhítés.

Tompa, az élénk határváros

- „A polgárokhoz közelebb álló Európa” (TOP Plusz és GINOP Plusz programok ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból): megyék közötti fejlődési egyenlőtlenségek kezelése, 109 kedvezményezett járás és a 36 legelmaradottabb járás (Kiskunhalas Járás egyike sem tartozik) komplex fejlesztése, kiemelt fejlesztési térségek (Balaton, Tokaji Borvidék, Közép-Duna Menti Térség) fejlesztése, városhálózat fejlesztése, vidéki térségek fejlesztése (elsősorban a munkalehetőségek és a közszolgáltatások elérhetőségének javítása, a kedvezőbb települési és térségi infrastrukturális és szolgáltatási környezet biztosítása és a helyi közösségek erősítése, továbbá a magas hozzáadott értékű munkalehetőségek és távmunka segítése), turizmusfejlesztés.

Településfejlesztési terv tagozódása Tompa Város Fejlesztési tervének a fenti előzményeket és tervezési kereteket figyelembe véve kell meghatározni:

- a település gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó *jövőképét*,
- a *jövőkép* eléréséhez szükséges *stratégiát* (célok és beavatkozások rendszerét),
- a *cselekvési tervet* (a célok eléréséhez szükséges feladatokat, programokat, pénzügyi és ütemezési tervet),
- a *fejlesztési tervlapot* (célok és akcióterületek térbeli rendjét)
- a *monitoring* feladatokat.

Fejlesztési terv készítésének szakmai keretei A Fejlesztési terv tartalmi követelményeit a *településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet rögzíti.

2. TOMPA JÖVŐKÉPE

2.1 Kihívások

Tompa városnak meg kell fogalmaznia válaszait a helyzetéből, adottságaiból eredő mindenkori kihívásokra, eközben a nagyobb léptékű környezetében lejátszódó folyamatokra is reagálnia kell.

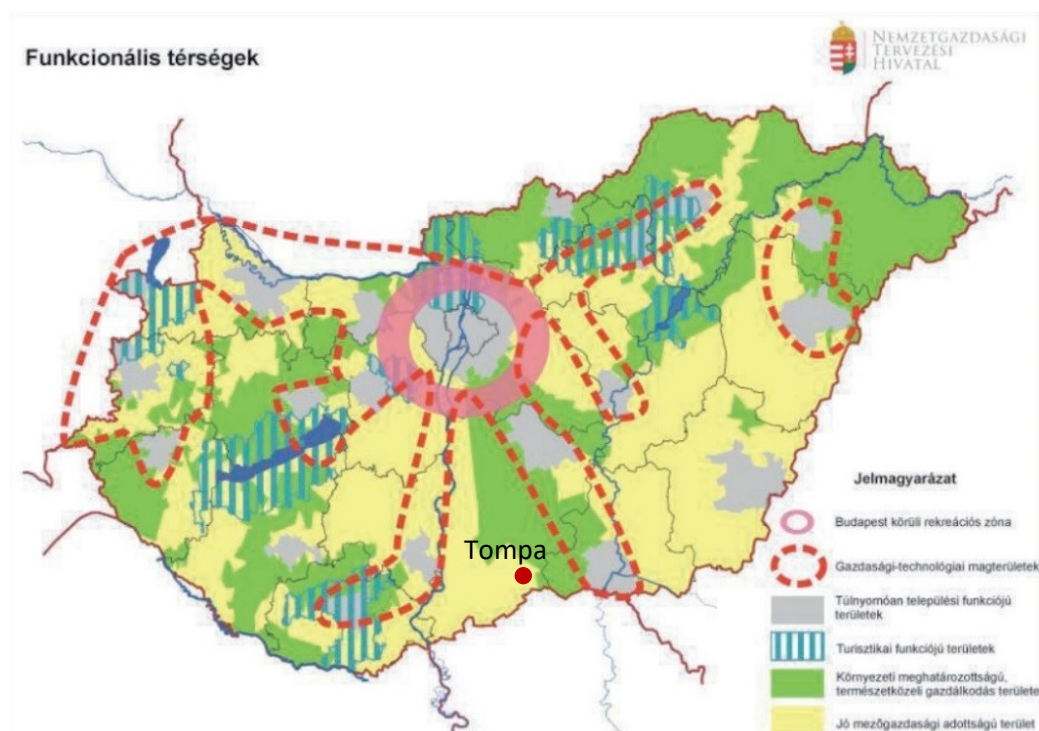
Térségi beilleszkedés

Az ország funkcionális térképén Tompa a szerbiai határon, mezőgazdasági meghatározottságú környezetben helyezkedik el. A Budapest-Szeged és Budapest-Pécs urbanizálódó tengelyekkel jó összeköttetést biztosít számára a közelében lévő 55-ös főút. A megye É-i részével az 53-as számú főút biztosít kapcsolatot, amely elkerülő útszakasszal a belterület Ny-i oldalán halad el. A város K-i határán fut és a szomszédos Kelebiánál lép ki az ország területéről a Budapest-Belgrád (-Thessaloniki) európai vasúti „folyosó”, amelynek 160 km/h sebességre történő fejlesztése hamarosan befejeződik.

Tompa településként 100 éve vált le Szabadkáról, amely 1900-ban Magyarország harmadik legnagyobb népességszámú városa volt, jelentős iparral, térszervező erővel. A mai határközeli magyarországi települések, beleértve Mélykút, Bácsalmás, Jánoshalma városát is, a nagyváros vonzásában fejlődtek ki, rajta keresztül kapcsolódtak a Vajdasághoz. A Trianoni dekrétum után a déli határrész elveszítette éltető kapcsolatait az anyavárossal, ezért fejlődése megtorpant. A történetileg kialakult szoros szálak

Tompa, az élénk határváros

szétszakadása után máig nem tudott megfelelően pótlódni, átrendeződni, újraszerveződni a településhálózat.

Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030

A járásközpont Kiskunhalas és a szomszédos Bácsalmási Járás központi városa, Bácsalmás Város, egyaránt kb. 27 km-re fekszik Tompától közúton. Mélykút felé a távolság a jelenlegi 23 km helyett 17 km-re csökkenhetne és ezzel Jánoshalma is közelebb kerülne közúton Tompához, ha az 5502 jellel ellátott országos út ténylegesen kiépülne. A határmenti országos kerékpárút és a járásszékhely felé vezető térségi kerékpárút is összekapcsoló erőt jelent majd, ezért minél teljesebb kiépítésüket Tompának szorgalmaznia kell a többi érintett településsel karöltve.

Tágabb kitekintésben Tompa területén keresztül rajzolható ki a Belgrád-Budapest közötti, jelenleg az M5-ös pályát terhelő közúti tranzitforgalom alternatívája a Szabadka A1 – Kisszállás M9 – Bátaszék M6 nyomvonalra való átterelés révén.

Gazdasági dilemmák

Tompán a mezőgazdaság és a kereskedelem a meghatározó gazdasági ág. A kereskedelem a határforgalomra támaszkodik, amely Szabadka közelsége miatt igen erős. E gazdasági ág eredményessége a forgalomsűrűségen alapul, ezért a vállalkozások a nemzetközi közlekedés változásainak vannak kitéve. A mezőgazdaságban a többi szektorban szemben nem jellemző a gyors tőkemegtérülés, a termelési kockázatot pedig inkább a természeti tényezők és a fogyasztási szokások változásai jelentik. Az időjárás is egyre kiszámíthatatlanabb és aszályosabb, a klímaváltozásnak kitett növénykultúrák egy része számára lassanként termesztésre alkalmatlanná válik a termőtáj. Hazánkban is növekszik, de egyelőre még alacsony a minőségi hús, zöldség, gyümölcs iránti fizetőképes kereslet és hiányos a helyes értékszemlélet kialakulása, amely nélkül az élőlomka-igényes mezőgazdasági kultúrák és hagyományos kisüzemi állattartás jövedelmezősége kétséges. A szakképzett munkaerő is egyre kevesebb és drágább. A magasabb megtérüléssel kecsegtető intenzív kertészeti termeléshez és modern állattartáshoz korszerű technikák szükségesek, amelyek tőkeigényesek.

Tompa, az élénk határváros

Mindezen hátrányok ellenére napjaink háborús és járványhelyzete ráirányította a figyelmet a mezőgazdaság stratégiai fontosságára, ezáltal a benne rejlő lehetőségekre is. A termelőnél ugyan késve és lassabban mutatkozik meg a keresleti pozícióból eredő fogyasztói áremelkedés, viszont a felvásárlási és feldolgozási háttér stabilizálódása esetén biztos megélhetést adhat az ágazat. A gazdasági szereplőknek előbb-utóbb tudomásul kell vennie, hogy a piaci és termelési viszonyokhoz való sikeres alkalmazkodáshoz elengedhetetlen az összefogás, a célirányos szövetkezés. A klímaváltozás hatásainak enyhítését célzó beavatkozások is segíthetik a gazdálkodást. A helyi termék iránti bizalom növekedése elvezethet a belső piac bővüléséhez.

Az Alföldön és azon belül Tompán is jelen lévő tanyai gazdálkodás a családi szintű vállalkozás terepe. A város tanyahálózata viszonylag jó helyzetben van, e sajátos élet- és gazdálkodási forma helyszínei általában sorba rendezetten helyezkednek el burkolt utak, vagy jól járható földutak mentén. A lakosság 28 %-a által ma is lakhelyként választott tanyavilág a földközelségben maradás, a több lábon állás, a szabad lét, a bizalom és egymásra figyelés jó példáját hordozza, ugyanakkor egyre kevesebben választják ezt a lehetőséget és kihívást.

Az élelmiszeripar bővülésére nagy szükség volna, mert élénkítené a mezőgazdaságot és nagyobb hozzáadott értéket, ezáltal jobb jövedelmezőséget is biztosítana, ám az ágazat már meglévő vállalkozásai számára is kihívás a piacon maradás. Helyi termékek fejlesztése, ismertetése, a vásárlói érdeklődés fenntartása és a minőség megőrzése időt és költséget emészt fel. A szektor bővülése az adottságok alapján reális elképzelés (helyi alapanyag, munkaerő, jó gazdaságföldrajzi fekvés), azonban az ehhez szükséges infrastrukturális fejlesztések meghaladhatják a vállalkozások anyagi lehetőségeit, különösen mióta a pályázható források beszűkültek az új uniós költségvetési ciklusban.

Kitörési irányt jelenthet a település gazdaságfejlesztésében a logisztikai tevékenység erősödése a Budapest-Belgrád vasúti fejlesztés kapcsán és a tervezett M9 (Kisszállás) – új tompai határátkelőhely – Szerbia (Szabadka elkerülőút) gyorsforgalmi út megvalósulása esetén. Az alkalmas helyszíneket megfelelő szabályozással biztosítani szükséges a fejlesztéshez.

Tartalékok rejlenek a turisztikai ágazatban. A Redl kastély ősparkjának KEFAG Zrt. által tervezett parkerdővé alakítása ráirányíthatja a figyelmet a műemlék-együttes értékeire, amelyre idegenforgalmi termék-kínálat építhető fel.

Társadalom megújulása

A társadalom megújulási képességén sok múlik, mivel a gyors alkalmazkodásra kész, kreatív ötletekre nyitott emberek jobban kiigazodnak az egyre bonyolultabbá váló világban és a problémás helyzeteket is előnyükre tudják fordítani. A munkahelyi, szomszédsági és hobbi-közösségek, együttműködő csoportok kialakítására is érdemes törekedni, mert ezeken belül jobban kiteljesíthetik saját képességeiket az egyének, ezáltal pozitívabbá válik életszemléletük. A tapasztalatok szerint a kultúra, a sport, vagy a közös szabadidő-eltöltés segíti a társadalom egységének, erejének megtartását.

Tompa lakosságának látványos növekedésére nincs kilátás, érvényesül a nagyobb helyek felé való elvándorlás jelensége, azonban e kedvezőtlen tendencia ellenében ható beavatkozásokkal folyamatos erőfeszítéseket érdemes tenni az itt élő lakosság helyi kötődésének megtartására, erősítésére. A helyi társadalom jó közérzete fontos tényező, elérésében szerepet játszik a fejlett kommunikáció, a települési szintű döntések közös akaratra alapozott, demokratikus meghozatala, a barátságos, segítőkész, vállalkozásbarát helyi igazgatás, a kompetens intézmény-irányítás. Ezek az erények

Tompa, az élénk határváros

jórészt kialakultak Tompán, azonban a *Gazdasági Program* is hangsúlyozza fontosságukat, mivel új helyzetek keletkeznek és maga a lakosság is változásban van: nőnek a különbségek a nemzedékek között, a hagyományos értékek háttérbe szorulhatnak, a jó példák, helyes stratégiák iránti igény sürgető.

Környezeti kérdések

Az *élhető környezet* elérése számos területen követel beavatkozásokat. Felöleli a közlekedési- és közmű-infrastruktúrák témakörét, a megfelelő lakhatási feltételeket, a takarékos városüzemeltetést, de magában foglalja a minőségi zöld-infrastruktúrát, a vizekkel való helyes gazdálkodást és az energia-tudatos rendszereket is.

Tompán van belső készítése a lakosságnak az aktív természetmegőrzésre, környezet-rendezésre, az ilyen akciók általában sikeresek. Ez a téma *mindenki számára egyaránt fontos*, talán éppen azért, mert kevés itt a természeti érték. Az élhetőség alapeleme maga az étellel teli természet, ápolni, megtartani szükséges az értékes erdőállományokat, gyepeket, vizes élőhelyeket, de még a csatornapartokat is.

2.2 Jövőkép 2036

Meglévő helyzet összegzése

A megalapozó vizsgálatok eredményeit összesítve megállapítható, hogy Tompa jövőjére nézve döntő adottság az országhatár, egyben uniós határ menti fekvés és a határátkelőhely jelenléte. A városnak a megyeszékhelytől távol fekvő (Bácsalmás után a második legmesszebben elhelyezkedő) kisvárosként kell betöltenie térszervező szerepkörét egy olyan térségben, amely 100 évvel ezelőtt elveszítette központját, Szabadkát. A történelmi, egyben gazdasági vákuum-helyzetből nehéz előnyt kovácsolni, mégis meg kell próbálni. E kihívásban partnert jelenthetnek a hasonló helyzetű országhatár menti települések, amelyekkel azonban a közúti és kerékpáros összeköttetés hiányos.

A nemzetközi áru- és személyforgalomra alapozott kereskedelem a város egyik erőssége, egyben problematikus a járművek rendszeres feltorlódása az átkelőhelynél, mert az 53-as főút elkerülő szakaszának az államhatárig való meghosszabbítása elmaradt és kamionparkoló sem áll rendelkezésre.

A mezőgazdaság megfelelő talajadottságokat, hosszú tenyészidőt és sok napsütést tudhat magáénak, ám az olyan veszélyeztető tényezők, mint a klímaváltozás okozta szélsőséges, aszályos időjárás és a piaci versenynek való erős kitettség kockázatosá teszik a gazdálkodást. Fenntartható fejlődési irányt képvisel a megőrződött tanyai életmód, viszont egyre kevesebben vállalják fel a nehézségeit.

Az ipar kialakulatlan, a város befektetést segítő erőfeszítései ellenére kevés vállalkozás működik a gazdasági ágban.

Egyelőre nem tudható, milyen változásokat hozhat a Budapest-Belgrád (-Thessaloniki) vasútvonal hamarosan befejeződő fejlesztése a városra nézve. A Kelebiai vasúti pályaudvar közelsége remélhetőleg új lehetőségeket kínál a helyi vállalkozásoknak is a szállítmányozáshoz kapcsolódó tevékenységi körökben.

Kedvezőtlen demográfiai tendencia a fiatalok elvándorlása és a lakosság egyre idősödő korösszetétele, bár ezzel a problémával nem csak Tompa, hanem az ország legnagyobb része küszködik. Aggasztó viszont, hogy akár a kérdőíves közvéleménykutatás (2012 évi Local Agenda), akár a személyes interjúk (2023) során alig akadt olyan válaszadó, aki a tompai fiatalok jövőjét helyben képzei el.

Tompa, az élénk határváros

A problémák és értékek áttekintése a korlátok számbavétele és a vélemények, javaslatok értékelése alapján állt össze Tompa hosszútávra (10-12 évre) szóló általános jövőképe, amely a továbblépés ideálisnak és egyben elérhetőnek tartott irányát jelöli ki.

Tompa Város Jövőképe 2036

„Tompa a déli határvidék élénk, vállalkozó szellemű népének kisvárosa, a Délvidék kapuja”

2.3 Tompa jövőképeinek kibontása a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

2.3.1 Társadalmi jövőkép 2036

Bizalomban együttműködő lakosok	Tompa lakosai ápolják fiatal városuk hagyományait és közösen új hagyományokat teremtenek. Felismerik saját és egymás értékeit. Bizalmat táplálnak egymás iránt a helyi közösségekben, szomszédságokban, munkahelyeken, gazdasági vállalkozásokban. Megtalálják a lehetőséget a rendszeres szabadtéri kapcsolódásra, rendezvényeken való találkozásokra. Az idősebb korosztály érdeklődéssel, segítően és megértéssel fordul a fiatalabbak felé, kölcsönös a tisztelet a generációk között. A lakosság száma 4 500 fő körül megállapodik.
Stabil szolgáltatást nyújtó város, azonos esélyek	Tompa lakosai számára szakszerű, összehangolt, gondoskodó intézmények nyújtanak szolgáltatást. Az ellátás színvonala tartósan jó marad az oktatásban, egészségügyben, szociális szférában. Az öngondoskodásra saját hibájukon kívül képtelen lakosok élethelyzetére mindig megoldást keres az önkormányzat. A társadalmi különbségek áthidalására és a közösségfejlesztésre alkalmas szabadidős tevékenységek, mint a sport, a kultúra és az öntevékeny művészeti tevékenység, megfelelő működési feltételekkel és változatos lehetőségekkel rendelkezik a városban.
Önfelelőbb gyermekkor	Az intézmények hangsúlyt fektetnek a felzárkóztatásra, az élményszerű ismeretterjesztésre, támogatják az önképzést. A gyermekeknek az intézményeken kívül is módjuk van az életkori sajátosságaiknak megfelelő formákban megismerni saját erősségeiket, megtalálni érdeklődési körüket és ehhez a „csapatot” is. Szabadidős, iskolaszüneti foglalkoztatásuk tartalmasan megoldott.
Képzettebb, önállóbb, egészségesebb felnőttek	Az egész életen át való tanuláshoz hozzászoknak Tompa lakosai. A XXI. század nyelvét képező informatikai alaptudást és idegennyelv-ismeretet minden felnőtt megszerzi. Az lakosság jó egészségi állapotának alapja a helyes életmód, amelyhez folyamatos háttérrel nyújtanak az intézmények és a közösségi programok.

Tompa, az élénk határváros

Pusztai Júlia 5 éves óvodás rajza a Bokréta Óvodáról

2.3.2 Gazdasági jövőkép 2036

Jobb megélhetés, kevesebb ingázás	A helyi ipar, elsősorban az élelmiszeripar, valamint a kereskedelem és szolgáltatás bővül, az országos átlagot elérő jövedelemszintet biztosítva a munkavállalóknak. A munkalehetőségek gyarapodnak, kevesebb munkavállalónak kell ingáznia. A vendéglátás és a turisztika erősödik. Tompa profitál a vasútfejlesztésből, vállalkozásai újabb lehetőséghez jutnak általa. Kirajzolódik a város logisztikai határvárosi jellege.
Átalakuló mezőgazdaság	Az intenzív művelési formák és a máshol jól bevált új módszerek elterjedése, valamint az állattartási ágazat bővülése miatt javul a mezőgazdaság eltartóképessége. A feldolgozottság szintjének növekedésével nagyobb hozzáadott érték keletkezik. Kisebb kockázattal lehet vállalkozni az ágazatban, ezért a családi méretű vállalkozások is megerősödnek. A növénytermesztés és az állattartás kiegyensúlyozott, egymásra támaszkodik a fenntartható fejlődés érdekében. A tanyagazdaságok hanyatlása megáll, a sajátos, küzdelmes, de szabadságot nyújtó gazdasági- és életformát újra felfedezik a fiatalabb generációk.
Kiegyensúlyozott önkormányzati gazdálkodás	A helyi adóbevétel növekszik, az önkormányzati gazdálkodás tartósan kiegyensúlyozott. A forrásokat felkutató és azokkal jól bánó város finanszírozni tudja a pályázatokhoz az önerőt, és megfelelő vállalkozási környezetet tud kialakítani.
REL – helyi piac	Egyre elfogadottabbá válik és nagyobb teret nyer a helyi áruk rövid elérési lánc (REL), bővül a helyi árucseré, kevesebb a kívülről érkező élelmiszer. A helyi piac erőre kap, vendéglátással is kiegészülve helyi találkozóhellyé válik, forgalma növekszik. Online helyi és térségi piacozási forma is létrejön.

Tompa, az élénk határváros

2.3.3 Táji, természeti környezet jövőképe

Vizes élőhelyek, vízvi sszatartás	A természetes gyepek élővilága épségben marad, területük nem csökken. A helyben lehulló csapadékvizek nagyobb arányú megtartása, felhasználása valósul meg víztározók létesítésével. A vizes élőhelyek bővülnek, a talajvízszint emelkedik, az aszálykár csökken. Nedvesebb mikroklíma alakul ki, porral kevésbé szennyezett lesz a levegő, javítva a lakosság komfortérzetét.
Sikeres reagálás a klímaváltozásra	Tompa erdői szakszerű kezelést kapnak, fenntartható állományúak. Az értékes Báróerdő megőrződik, jóléti szerepet is betölt. Előtérbe kerülnek a tájfajta növények. A szántókon, a gyarapodó gyümölcsösökben és kertekben a termőhelyhez és éghajlat-változáshoz jobban alkalmazkodó haszonnövényekre rendezkednek be a gazdák, a termelés a környezetet kevésbé terheli, a termék egészségesebb. A hagyományosan tanyás dűlőkben a tanyagazdálkodás mozaikos, fenntartható tájhasználatára érvényesül, amely akár eladható élménnyé is kinőheti magát.
Zöld-turisztika	A <i>zöldturisztikai fejlesztés</i> keretében a Redl kastély és Szent Anna kápolna körül pihenő- és kirándulólhely jön létre, amely egyben idegenforgalmi termék és Tompa imázsának részévé is válik. Az igények alapos feltárásával, az érdeklődés felkeltésével a város különböző pontjain szálláshelyek és ifjúsági táborhely, pihenőház létesülhet.

A természet élő szépsége: Turi Tinetta 9. osztályos tanuló festménye

Tompa, az élénk határváros

2.3.4 Épített környezet jövőképe 2036

Városközpont bővülése	Tompa központja városiasodik a funkcióbővülés révén. Az intézmények környezetében fedett-nyitott közösségi terek is létrejönnek. A középületek és közterületek fenntartható átalakuláson mennek át. Az értékes épületek megőrződnek a jövő számára.
Gyalogosok, kerékpárosok térnyerése	A tranzitforgalomtól mentesített központ közelében lévő utcák vegyes forgalomra „humanizálódnak”. A kerékpáros forgalom szabad utat nyer a környező települések felé. Szolgáltatásokkal, pihenőkkel együtt életre kel a Határmenti kerékpárút. Túraútvonal tárja fel a gyepek, erdők, tanyasorok világát.
Lakóterület	A város lakóépület-állománya fokozatosan megújul és korszerűsödik. A belterület északi részén új lakóterületi beépítés indul meg.
Tanyák, építés helyi anyagokból, helyi technikákkal	A külterületi épületállomány az eredeti építési jelleget megőrizve megújul. Az építési mód megfelelően reagál a táj értékeire. Az észszerűség és tájlesztetika diktálja a helyben és a környéken fellelhető építőanyagok és építési technikák, szakmunka, jártasság minél nagyobb arányú felhasználását, az idegen, tékozló megoldások elutasítását. A megközelíthetőség javul. Használatba kerülnek az egyedi, biztonságos közműpótlók.
Környezeti állapot	A megújuló energiák használata és a korszerű energia-gazdálkodás segít megőrizni a kialakult jó környezeti állapotot. A hulladékgazdálkodás fejlődése a környezetet kíméli.

2.4 Tompa jövőképe a települések hálózatában elfoglalt pozíciója tekintetében

Közös jövő: „Három város”, Homokhátság	Tompa Bács-Kiskun Vármegye déli kapuja a Vajdaság felé, egyben a Kiskunhalasi Járás második legnagyobb népességű települése a járásszékhely után. A járáson belül sajátos logisztikai jellegű szerepkört tölt be az igazgatási területén lévő közúti átkelőhely jelentősége miatt, e mellett a szomszédos Kelebia vasúti határátlépési pontja is erősíti ennek a szektornak a jelenlétét. A járáshoz és vármegyéhez való tartozástól függetlenül a környező határmenti településekkel bővülnek kapcsolatai a hasonló kihívások miatt. Az együttműködés távlatban e településcsoport kölcsönösen előnyös fejlődését eredményezheti. A város a klímaváltozás következményeinek kezelése terén a Homokhátsági nagy településcsaláddal egy cipőben jár, a közös érdekek összehangolt cselekvésben érvényesíthetők a leghatékonyabban.
--	--

2.5 Településfejlesztési elvek rögzítése

Integrált szemlélet	A fejlesztési területek egymástól szét nem választott, <i>integrált megközelítése</i> a fejlesztési források megszerzése és felhasználása során egyaránt nagyobb hatékonyságot eredményez. A <i>gazdasági, társadalmi és környezeti szempontú</i> beavatkozások akkor sikeresek, ha mindhárom terület folyamatait kedvező irányba mozdítják. A várható hatások feltérképezése meg kell, hogy előzze a fejlesztés lépéseit. A komplex programokat több operatív programból, uniós és hazai források kombinációjával, magántőke bevonása mellett is lehet finanszírozni.
Fenntarthatóság	A településfejlesztés során kiemelten fontos a <i>fenntarthatóság elvének követése</i> , környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt. A helyi gazdaságban elsősorban a klímaváltozás miatt differenciálódó természeti környezet az, amihez a mezőgazdálkodásnak, mint fő ágazatnak igazodnia kell. A tudásalapú együttműködések

Tompa, az élénk határváros

különböző formái a „Fenntarthatóság” fogalommal kéz a kézben járó „Takarékosság” irányába terelhetik a gazdasági ágazatok mindegyikét.

A környezeti fenntarthatóság tekintetében is kulcsszó a takarékoság, elsősorban az energiafelhasználásban, de egyre nagyobb szerepet játszik a megújuló energiák alkalmazása is. A természeti környezetben a klimatikus kockázatok csökkentése a cél. A gazdaság minden ágában előtérbe kerülnek a körforgásos megoldások, a minél kevesebb hulladékkal járó gyártási, kezelési folyamatok, tevékenységek. A társadalmi folyamatokban az egészséges állapotú és szemléletű közösség garantálja az alkalmazkodás és megújulás képességét.

Társadalmasítás	A változások gyorsuló tempója korunkban a megfelelő válaszlépés mielőbbi megtalálására sarkall. A tájékozottság, tudásmegosztás a helyi lehetőségek alapos ismeretével karöltve innovatív megoldásokhoz vezethet, ehhez a helyi közösség átkommunikálása, a helyi írott és elektronikus sajtó felkészültsége, naprakész attitűdje elengedhetetlen.
Visszacsatolás	A helyi döntéshozatalban a városban zajló folyamatok monitorozása és az eredmények gyakori visszacsatolása szükséges, hogy a kedvezőtlen irányú folyamatok azonnal leállíthatók legyenek. A döntéseket a lakosság részvételével kell meghozni. A társadalmasításnak a tájékoztatás, tervezés, előkészítés, létrehozás, megosztás és értékelés folyamataiba egyaránt be kell épülnie ahhoz, hogy a megvalósítás a felelősségérzetten keresztül és a közvetlen sikerélmény folytán teljesebb eredményre vezessen.

3. STRATÉGIA

Tompa elérendő jövőképe, a településfejlesztési elvek, valamint a város előtt álló kihívások alapján 3 stratégiai cél jelölhető ki a társadalom-gazdaság-környezet fő irányokban. E célok megmutatják, hogyan lehet a jövőkép elérése érdekében a település meglévő belső erősségeire támaszkodni, gyengeségeit ellensúlyozni, a külső veszélyek fenyegetését enyhíteni és a kívülről érkező lehetőségeket kihasználni.

3.1 Stratégiai célkitűzések

Településünk 2036-ig kitekintő jövőképének eléréséhez a következő **stratégiai** célok megvalósításán keresztül vezet el az út:

1. Stratégiai célkitűzés

Egészséges, megtartó helyi társadalom

Fiatalok
megnyerése

Legfőbb prioritást képez Tompán a fiatalok megnyerése a jövő számára. Minden településen fontos a felnövekvő korosztály helyben tartása és „visszaszerzése” a máshol elvégzett szakiskolák, közép- és felsőfokú tanulmányok után, egy határváros esetében azonban döntő jelentőségű a *kommunikációra, digitális világra termett generáció* részvétele a város fejlesztésében és majdani irányításában.

Tompa, az élénk határváros

Külön tanulmányt érdemel a helyi felnőtt lakosság ebben a kérdésben tanúsított pesszimizmusa (amennyiben kevés kivételtől eltekintve a gyermekeik jövőjét máshol képzelik el), mert többek között ez lehet az egyik oka a fiatalok elvándorlásának. Amíg nem érkezik feléjük üdvözlő impulzus, amíg nem változik meg maguknak a szülőknek a hozzáállása is, addig az esélyek is gyengébbek arra, hogy a gyermekek a várost az igazi otthonuknak tekintsék és jövőjüket hozzá kapcsolják.

Tompa társadalmának egy emberként kell munkálkodnia azon, hogy a várost a fiatalság szerezze, jól érezze itt magát a mindennapokban, tartalmasan tölthesse a pihenő és ünnepi időszakokat, kihívásokra és társakra találjon, személyisége kiteljesedhessen. Számos életterületen szükséges ehhez a meglévő jó gyakorlatok fenntartása és a fejlesztő beavatkozás, de mindenekelőtt a segítő szemlélet fejlődésének kell elindulnia. Az utóbbi szerencsére nem költséges.

Pályaorientáció	A továbbtanulás vagy szakmaválasztás előtt álló fiatalok jó, ha tudnak arról, hogy milyen végzettségű munkavállalókra van épp szükség a városban, milyen szakmákban látszik esélyesnek a helyi piacra épülő vállalkozás sikeres indítása.
Összetartó közös tevékenységek – kulturális élet	A kultúra és művészetek talaján értékes személyiségek születnek, összetartó közösségek jönnek létre. A hagyományok, a nemzeti és helyi identitás védelmezésében a város közművelődésének intézményes színtereire (Művelődési Ház, Városi Könyvtár, Gyűjtemények Háza) fokozott felelősség nehezedik. Az intézmények saját fejlődési pályát járnak be, ehhez a <i>működési feltételek biztosításával</i> kell hozzájárulnia a városnak, már csak azért is, mert a civil- és magánjellegű kulturális szerveződések is igénybe veszik infrastruktúrájukat a tevékenységük során, amellyel színesebbé teszik a város kulturális életét. A mecénások nagylelkűségére sok példa volt eddig is (szülők, vállalkozások társadalmi munkája, pénzbeli és tárgybeli támogatása), nem lehet eléggé <i>megbecsülni</i> az önzetlen segítséget.
Összetartó közös tevékenységek - sportélet	A rendszeres sportolás számtalan haszna nyilvánvaló, közös gyakorlása közösségformáló erőt is képvisel. A város sportélete szorosan összefügg a helyi energiák keletkezésével. Az <i>egyesületi és tömegsport</i> nem ismer társadalmi különbségeket, ezért az egyesületek működésének segítése, az aktív pihenés lehetőségeinek bővítése az egészségfejlesztésen túl az esélyegyenlőség irányába is hat. A sportlétesítmények teljes kihasználására kell törekedni az ehhez szükséges korszerűsítésekkel. Lehetőséget kell találni a jövőben egy tanuszoda megépítésére is. A szabadtéri edzésformákat, lovas-kutyás-bakancsos aktivitásokat, erdei futópálya-sétaút kialakítását támogatni szükséges. Az Újföld utcában <i>Ifjúsági táborhely és pihenőház</i> fokozatos kialakítása révén egy új bázis is létrejöhet a szabadtéri közösségi rendezvényekhez, nyári táborokhoz. A <i>Szabadság-parkban</i> a szabadtéri sportolás színtereként fejlesztendő (futókör, kreszpálya, kültéri konditerem, kerékpáros és gördeszkás kalandpálya, fitness-eszközök).
Intézmény-ellátás: a lakosság jó közérzetének az alapja	Az óvodai és bölcsődei, valamint a szociális ellátásban gazdaságosan fenntartható és hatékony intézményi struktúrát kell működtetni, hogy valamennyi szolgáltatási igényt ki tudjon elégíteni. Az odafigyelő, barátságos ellátási környezet megteremtéséhez az épületek és kertek fejlesztése mellett az ott <i>dolgozók emberi erőnyeinek</i> ápolása is fontos. Fokozott figyelmet kell fordítani a humán erőforrás folyamatos biztosítására, képesítési követelmények teljesítésére, a vezetők személyének kiválasztására, a helyi utánpótlás biztosítására. Segíteni lehet a cél megvalósítását önkormányzati <i>ösztöndíj és támogatási rendszer</i> fenntartásával, bővítésével, az <i>IKSZ</i> (iskolai közösségi szolgálat) tompai fogadó szervezeteinek bővítésével és koordinálásával, a költségvetési

Tompa, az élénk határváros

lehetőségeken belül *többségtutatók* biztosításával (lakhatás segítése, életút elismerési támogatás).

Az *egészségügyben* folyamatosan adódnak feladatok, az ellátás fejlesztése mind a munkamegosztás terén (állam, önkormányzati társulások, helyi önkormányzat, egyházak, egyesületek), mind a szakterületek, körülmények, eszközök és szakemberek tekintetében kihívást jelent a településeknek, így Tompának is. Régóta tervben van egy új, korszerű *Egészség ház* létesítése, amely optimális feltételeket biztosítana a feladatellátáshoz.

Egészségre nevelés	Az egészséges életmód segítségét szolgálhatják a helyes táplálkozás, testmozgás, higiénia <i>szemléletformáló</i> programjai, melyek főleg a gyermekekre fókuszálnak, de az összes korosztály sajátosságait figyelembe veszik.
Egyenlő esélyek	A város szerteágazó szociális ellátási hálózatának fenntartása önmagában is folyamatos koordinációt, ésszerűsítést és ellenőrzési munkát jelent, néhány területen ezen felül bővítést is igényel: a tanyai lakhatás feltételeinek javítására, a Gondozási Központ férőhely-növelésére van szükség. Fontos feladat a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése, a fiatal korosztály veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, a hiányzó szülői gondoskodás pótlása és a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedésének segítése. A mozgásukban korlátozottak érdekében fokozatosan minden intézmény és közterület akadálymentességét biztosítani szükséges.
Városi imázs	Tompa még csak húsz éve nyerte el városi címét, ezért imázsa még nem alakult ki, jelenleg is formálódik. Nagy sikerű a „Holnap Hídjai” program, amely a Tompán való megszületést ünneppé avatja. Élményt adó a „Tompa tálent” kisfilm (2022) is, amelyhez hasonlóan, példaképek köré lehet fokozatosan felépítenie a városlakóknak a magukról alkotott, idealizált közös képét. A tartalmas, eredményes tompai életutak, induló sikerek bemutatása ösztönző erőt jelent akár helyben, akár idegenben élő honfitársunkról van szó, ezért a helyi médiában, rendezvényeken érdemes nyilvánosságot és bátorítást kapniuk. Kétségtelenül a városi szintű rendezvények a legerősebb eszközei a települési arculatformálásnak, ahol a lakosok egy közösségként mutatkoznak be a külvilág felé. A mindennapokban viszont az egyesületek, vallási közösségek, közös érdeklődésű csoportok tevékenysége tartja fenn és hozza létre a város imázsát.
Nagyobb közösség: testvérvárosok, határmenti településcsoport	A testvér-településekkel (Gyergyóújfalu, Kelebija) ápolott kapcsolatok során a legérdekesebb momentum az eltérő kultúra, életvitel, szemlélet megismerése. A nemzetközi kitekintésnek, elsősorban a másik település lakosaival való személyes ismerkedésnek köszönhetően a tompaiak jobban el tudják helyezni magukat és településüket Európán belül, van összehasonlítási alapjuk, ha valamin változtatni szeretnének. A környékbeli önkormányzatokkal célzott feladatokra létrehozott társulás, pályázati koordináció elsősorban az intézmény-ellátás és a határon átnyúló gazdasági együttműködés terén rejt lehetőségeket, melyeket érdemes feltárni és kihasználni.
Helyi társadalom egysége	A város életét jelentősen befolyásoló döntéseket a lakosság bevonásával, interaktív módszerrel kell előkészíteni és megvalósítani. A helyi kommunikációt a mai elektronikus hírközlési áradat ellenében is életképessé kell tenni a lakosok és vállalkozások érdeklődésének fenntartásával és közérzetük, problémáik, javaslataik nyomon követésével. Ehhez valós kérdések és válaszok, minőségi párbeszéd szükséges, melynek alapjául elsősorban a helyi média szolgálhat, de a város kis népességszáma miatt a

Tompa, az élénk határváros

személyes kommunikáció is hatékony lehet. A toleráns, érdeklődő közélet főleg az erre különösen érzékeny fiatal korosztály szimpátiájának megnyerése, helyi lakosként való megtartása szempontjából elengedhetetlen.

Gondoskodó
hivatal

A hivatal készséges, előzékeny, megoldást kereső hozzáállása bizalmat kelt a lakosokban.

Témák kreatív
párosítása

Szokatlanak tűnő megközelítések kreatív ötleteket indíthatnak el, elég összepárosztatni egymástól távol esőnek tűnő témákat. Álljon itt néhány Tompára szabott példa. Mezőgazdaság és turisztika: tanyai idegenforgalom, látványgazdálkodás. Erdő és oktatás: KEFAG Zrt ismeretterjesztő programjai. Mezőgazdaság és szociális ellátás: idősök terápiás kertészkedése. Kultúra és gazdaság: népi mesterség turizmus. Örökségvédelem és gazdaság: bárómajori cselédházak korhű átalakítása vendéglátási, turisztikai célra. Vallás és gazdaság: zarándokturizmus. Közösség- és egészségfejlesztés, biztonságérzet: harcművészet. Oktatás-művészet-turizmus: alkotótábor.

Labancz Luca 8. osztályos tanuló festménye a bárómajori Szent Anna műemlék templomról, Tompa egyik emblemikus épületéről

2. Jó megélhetés, stabil vállalkozások

Jövedelem a boldogulás alapja	A lakosság boldogulását a jövedelem nagyban meghatározza, ezért a munkahelyeket biztosító vállalkozásokat és az önfoglalkoztatást a fejlődés motorjaként kell értelmezni. A vállalkozások, őstermelők a város legfontosabb fejlesztési partnerei, akik nap mint nap újabb kihívásokkal néznek szembe és folytonos átalakuláson mennek át a külső gazdasági környezethez igazodva. A tevékenységüket támogató programok, pályázatok felderítését és felhasználását általában önrőből oldják meg. Erőfeszítéseik támogatására, a gazdaság dinamikájának megtartására a városnak viszonylag szűk a közvetlen befolyása, de legalább ezeket az eszközöket maximálisan érdemes kihasználni. A rugalmasan alkalmazkodó adópolitika, a betelepülésre alkalmas hely kijelölése és előkészítése, helyi termék piac fenntartása, népszerűsítése és települési marketing terén Tompa eddig is sokat tett a gazdaságfejlesztés lendületbe hozására, továbbá létrehozta az ipari csarnokokat új vállalkozások betelepülése érdekében. Az inkubátorház épületének bővítése, további raktárkapacitások, műhelyek, garázsok, kocsisínek kialakítása szerepel a további tervekben. Az egyéni vállalkozásokat információ-átadással, naprakész tájékoztatással (pl. pályázati lehetőségek, létesítési szabályok) is segíteni lehet.
Gazdaságfejlesztés támogatása „szoft” eszközökkel	Az önkormányzat a kapcsolatépítéssel, lobbitevékenységgel is támogathatja a gazdaságot. A vállalkozók közötti párbeszéd fórumainak megteremtése, a határvédelmi szervekkel valló rendszeres konzultáció a lehetőségekről és problémákról, valamint a határmenti településekkel közös marketing-elemek kidolgozása és alkalmazása egy-egy lépéssel közelebb vihet a „Jó megélhetés, stabil vállalkozások” célkitűzés megvalósulásához.
Rövid ellátási lánc	Amikor a helyi termelés és a helyi piac egymásra találása a téma, akkor a helyi gazdaságot érő előnyök mellett célkeresztben van a fenntarthatóság (árucsomagolás, -szállítás redukálása) és a lakossági elégedettség (friss, lekövethető származású, olcsóbb áruk elérése) is. Ez az úgynevezett <i>rövid ellátási lánc</i> (REL) a helyben megtermelt alapanyagok (elsősorban mezőgazdasági termények) minél nagyobb arányú helyi értékesülését takarja és a helyben való feldolgozásra, helyi termék-fejlesztésre is kiterjedhet. A „helyi” szó itt a környékbeli településekkel együtt értendő: a közös érdekek mentén kölcsönösen előnyös lehet az együttműködés. A helyi felvevő piac igényeinek és a kínálati oldalnak a nyomon követésére online weboldalt célszerű kialakítani.
Tanyagazdasági program	Komplex tanyaprogram keretében az egyébként önmagukban életképtelen családi és kisgazdaságok is bevonhatók ebbe az együttműködő körbe. A kinnélés és gazdálkodás feltételeit jelentősen javíthatja az egyedi közműpótlás és helyben hozzáférhető megújuló energiák használatának gyakorlatba állítása, támogatása (jó példák terjesztése).
Gazdasági területek helyzetbe hozása	A belterülettől DNy-ra kijelölt gazdasági területen elsősorban az élelmiszeripari gyártás, csomagolás, áruforgalom tevékenységeinek betelepülését várja és ösztönzi Tompa, ezek illeszkednek jól az adottságokhoz (határátkelési pont, termőterületek a határ mindkét oldalán). A mezőgazdasági vállalkozásokat arra kell ösztönözni, hogy a meglévő majorokban, külterületen kijelölt falusias lakóövezetben fejlődjenek.

Tompa, az élénk határváros

Mezőgazdaság megújulása

A klímaváltozás, a fogyasztási szokások változása és a piacok átrendeződése miatt az ágazat átalakulása folyamatban van. A külső hatások bizonytalanságai ellenére ez a gazdasági ág hamarosan felszállópályára kerül, mert stratégiai fontossága megkérdőjelezhetetlen.

Az érintett vállalkozások kutatási-termelési-értékesítési összefogásával, termékpályák kiépítésével, vagy ezekhez való csatlakozással eredményesebben tudnak majd reagálni a körülmények változására. Tompa gazdálkodói a viszonylag jó földminőségre és a hosszú tenyészidőre támaszkodva a siker reményében célozhatják meg az alternatív gazdálkodási módokat, mint a város Gazdasági Programjában is szorgalmazott ökoturisztikai termék-előállítás, kis területigényű, nagy hasznú növények termesztése, biodinamikus módszerek alkalmazása. A korábban jelentős *gyümölcstermesztés* újrakezdése a már említett REL rövid ellátási lánc keretében esélyesebb lehet.

Gyepgazdálkodás

Tompa a „Pusztából nőtt város”, gyepei azonban csaknem eltűntek mára. A megmaradt legelők megőrzése, a beszántott gyengébb talajok visszagyepesítése a *természetes környezet megerősödéséhez* vezethet, ezért a legeltetési állattartás, a lovasturizmus és egyéb, a gyephasználatra épülő tevékenységek elterjedése kívánatos. A gyepek térnyerése szorosan összefügg a vízgazdálkodással, mert ez a művelési mód biztosítja leginkább a beszivárgott vizek, a talajnedvesség megtartását.

Homokhátsági sajátosságok

A klimatikus viszonyokat jobban tűrő fajták kutatási eredményeit figyelni és alkalmazni érdemes. A rezisztens, a táji adottságokhoz alkalmazkodó növények választása, azok optimális mértékű változatossága, a megfelelő termőterület-nagyság alkalmazása versenyelőnyt jelenthet a gazdáknak. A fiatalabb nemzedék friss tudása és az idősebbek termelési tapasztalati egymást kölcsönösen kiegészíthetik.

Pusztai Lili 9. osztályos tanuló rajza: daruk

Tompa, az élénk határváros

Induló vállalkozások segítése, vállalkozásbarát ügyintézés	A város segítheti a vállalkozni vágyó fiatalok elindulását (kedvezményes irodabérlet, összehangolt működés közös eszközhasználattal és üzleti szolgáltatásokkal, helyi vállalkozás-népszerűsítés, promóciók). Az ismert kamarai reklámszövegnek megfelelően („Az Ön sikere a mi referenciánk”) a város jó hírét erősíthetik a támogató akciók. Megkönnyíti a faluban élők dolgát az ügyintézésnek a városhoz képest személyesebb módja. Az e-ügyintézés ugyan nagy előre lépés, de a közvetlen kommunikációt nem mindig pótolja. A hivatal készséges, előzékeny, megoldást kereső hozzáállása segítheti a kisvállalkozókat is.
Közfoglalkoztatás	Szigorú ellenőrzés és közterület-felügyelet mellett továbbra is szükség van településtisztasági közfoglalkoztatási programok szervezésére. A közmunkaprogram keretében foglalkoztatottak megfelelő képzés után bevonhatók gondozási feladatokba (szociális segítség).
Idegenforgalom	Tompa kevésbé szerzett ismertséget a térség „idegenforgalmi térképén”. Első lépésben a nagyrendezvények látogatói körének bővítését érdemes elérni, mert a személyes benyomásokra alapozva könnyebb visszavonazani az érdeklődőket. A szórakoztató programoknak az ismeretterjesztő és helytörténeti vonatkozásokkal való fűszerezése, a helyi termékek népszerűsítésének, vásárlának kapcsolása nagyobb nyomot hagy a vendégekben. Az idegenforgalom bázisa lehet a Redl-kastély és Szent Anna templom műemléki együttese és a tervezett bárómajori parkerdő. Ma még a megpihenésre szolgáló padokat is nélkülözik a látogatók, ehhez képest a jövőben nyüzsgő, sokrétű látnivalókat, vendéglátást kell kínálni, amely a helybélieknek is élményt ad. A volt határorlaktanya <i>barnamezős területét</i> turisztikai szálláshely kialakítására érdemes újrahasznosítani. A belterületen a Bem utcai víztorony környéke (Szabadság-park) szintén alkalmas szálláshelyek és zöld infrastruktúra fejlesztésére. A már említett ifjúsági táborhely és pihenőház (Újföld utca) jó adottságainál fogva a turisztika egyik „állomáshelye” lehet (vasúti megállóhely, közművek, belterület közelsége, zöldkörnyezet, önkormányzati tulajdonlás).

3. Stratégiai célkitűzés

Élhető, fenntartható környezet

Természetes táj megtartása, vizes élőhely és gyepek bővítése	Tompa nem bővelkedik természeti értékekben, kevés gyepek maradtak vissza, a vizes élőhelyek csaknem teljesen megszűntek. Az erdők többnyire gazdasági célú és védelmi telepítések, üdítő kivételt képez a Bárómajor ősparkja. A még meglévő értékek megtartása mellett a lehullott <i>csapadékvíz visszatartásával</i>, a csatornák célzott fejlesztésével pozitív változásokra lehet számítani az élővilág, a helyi klíma javulása és a gazdálkodás terén egyaránt. Szorgalmazni kell Tompa és környéke vízutánpótlását vármegyei, ágazati és országos szinten.
Tájfajta, innovatív növénytermesztés	A mezőgazdaságban a monokultúrák mellett a tájfajta növények növekvő arányára kell törekedni. A termőhelyhez és éghajlat-változáshoz jobban alkalmazkodó haszonnövényekre való áttéréssel a vegyszerezés csökkenhet, a termelés a környezetet kevésbé terheli, a termék egészségesebb. Ebben a kihívásban az innovatív megoldásokra, <i>tudományos kutatási eredményekre</i>, megvalósult jó példákra kell támaszkodni.

Tompa, az élénk határváros

Tanyavilág:
hagyomány, előre-
mutató példa

Nagyrabecsülendő a tanyai gazdálkodás. Ez az életforma többnyire az önfenntartásra alakult ki, azonban a helyi föld, klíma ismerete és a gazdálkodási tapasztalat olyan élő hagyomány, amely a fenntartható fejlődés szempontjából jó példával járhat elől. A földművelés és az állattartás összehangolása, a hulladékok visszaforgatása, a véghasználat szempontjából is környezetkímélő építési mód egyaránt pozitív üzenetet hordoz: a tanyavilág kísérleti terepe lehet az ökológiai szemléletnek. A távolságok, közműellátási hiányok, közbiztonsági hátrányok ellenére ma is minden negyedik tompai lakos tanyán, a természeti környezet adta szabadságban és nyugalomban él.

A tanyasorokat megközelítő utak jó karbantartása, a nagyobb forgalmúak stabilizálása vagy burkolása szükséges. A jelzőrendszer és egyéb kommunikációs lehetőségek, valamint a tanyagondnoki rendszer működtetése, bővítése bekapcsolja a tanyán élőket a városi vérkeringésbe. Segíteni kell a kinn élőket az ivóvíz biztosításával (közmű vagy rendszeres kiszállítás, háztartási méretű tisztítási mód), egyedi szennyvíztisztítás megoldásainak, megújuló energiával való önellátás módszereinek megismertetésével.

Zöldturisztikai
attrakciók

Az élő környezetben eltöltött szabadidő edzi a testet és szellemet, ezért Tompa meglévő természetes értékeire alapozva különböző hosszúságú túraútvonalakat kell kijelölni és kialakítani állomáspontokkal. A meglévő célpontokhoz, mint az Emlékerdő, Bárómajor műemlékei, a KEFAG-erdészeti központ, a horgásztó, hozzá kell kapcsolni a tervezett további turisztikai attrakciókat is (volt határőrlaktanya, ifjúsági táborhely, kastély melletti parkerdő és „skanzen”, víztározó-tavak). Az útvonalakon gyalogos, túrakerékpáros, lovaskocsis, lovaglasi „forgalommal” egyaránt számolni kell.

Deák Gábor 8. osztályos tanuló rajza a Redl kastély műemléki épületéről

Tompa, az élénk határváros

Klímavédett találkozáspontok a belterületen	A közterületek kialakítása (szökőút, közkút, utcabútorok) és fásítottága nagyban befolyásolja a városban élők közérzetét, különösen a klímaváltozás miatt hóhullámok időszakában. A természetes árnyékolás céljából és várostervezési okból ki kell egészíteni az utcai fasorokat tűrőképes és mutatós egyedekkel ott, ahol a közművek ezt megengedik, másutt cserje- és virágültetéssel gazdagítandók az utcai zöldsávok. Az összes intézmény közelében biztosítani kell az árnyékolt várakozási-találkozási helyet, szükség esetén <i>napvitorlák</i> vagy <i>esőtetők</i> kihelyezésével. Az esőtől, erős naptól és széltől a csekély költséggel megvalósítható előtetők, pergolák, lugasok is védhetnek.
Vegyesforgalmú utcák sétánnyal	A városközpont parkja nem növelhető tovább, ugyanakkor jelenleg az átmenő forgalom el is választja a zöldterületet az intézményektől. A parkot, amely a szabadtéri rendezvények központi színhelye is, „vonalmenti” közösségi terekkel kell kiegészíteni, ebből a célból <i>vegyes forgalmú sétánnyá</i> kell fejleszteni a Bem utcát és a Rákóczi utcát, kikapcsolva ezeket a mostani átmenő forgalomból (gyűjtőút áthelyeződik a városközponton kívülre: Kinizsi utca, Deák Ferenc utca, Jósika utca). A járműforgalom helyett a gyalogosok nyerhetnek prioritást a növényzettel és esőtetőkkel védett padok zöldszigetei, a folyamatos burkolatot megszakító díszburkolat-csíkok révén, amelyek a járműforgalmat a sebesség lassítására készítik.
Burkolt utak járdák, parkolók	A rendezett városképhez és jó elérhetőséghez elengedhetetlen a belterületi utcák burkolatainak ütemezett felújítása és a hiányzó burkolatok elkészítése pályázati forrásból és saját erőből. A temető körül parkolók kialakítása és fásítás szükséges. Az épület- és létesítmény-fejlesztéseknek mindig részét kell, hogy képezze a szükséges parkolók kiépítése árnyékoló növényzettel. A városon átmenő közutak balesetveszélyes szakaszain sebességszabályozó forgalomtechnikát célszerű kiépíteni.
Kerékpárutak	A kerékpár használata bővülőben van, a Dél-Alföldön már jelenleg is minden harmadik helyi közlekedés (beleértve a szomszéd településre való eljutást) kerékpáron történik. Tompán a hálózat egyelőre hiányos és nem mindenütt biztonságos, a kerékpáros turisztikai és hivatás-forgalom céljára további önálló nyomvonalak, az összekötő utak mentén kerékpársávok létesítése szükséges. Pihenő- és szervízpontok létrehozása is indokolt elsősorban a tömegközlekedési átszállóhelyek közelében. Gondoskodni kell a megépült kerékpárút környezetének folyamatos karbantartásáról, a szükséges közlekedésbiztonsági feltételek kiépítéséről és fenntartásáról, burkolati jelek, táblák rendszeres felülvizsgálatáról, szükséges szerinti pótlásáról.
Kamionparkoló	Tompa lakott területeinek nyugalmát veszélyezteti a határátlépésre várakozó kamionok feltorlódása. Indokoltnak látszik egy 40-50 kamion befogadására alkalmas parkoló-pihenő hely kialakítása az elkerülő főútszakasz mentén, lehetőség szerint üzemanyagtöltő állomásnál.
Közbiztonság	Térfigyelő rendszerrel kell megelőzni a közbiztonság romlását, elsősorban a nagyobb gyalogosforgalmú helyeken: a városközpontban, piactéren és a tervezett vegyesforgalmú utcákban.
Lakhatás	A lakhatási lehetőségek bővítését elsősorban magán-ingatlanfejlesztés biztosíthatja, ehhez megfelelő területeket kell kijelölni a város rendezési tervében, hogy az önállóvá váló fiatalok családi házat építhessenek. A városnak is rendelkeznie kell letelepedési lehetőséget kínáló és városi bérlet elhelyezésére alkalmas telkekkel a belterületen. A lakóterületfejlesztésre első ütemben a Móra Ferenc utcától K-re kerülhet sor. A kialakult külterületi tanyasorokat nem célszerű belterületbe vonni, a házszámmal rendelkezés, a falusias lakóterületi státusz és a „tanya” jogállás lehetővé teszi fejlődésüket.

Tompai, az élénk határváros

Szolgálati- és bérlakások	A városnak megfelelő kapacitású és állapotú szolgálati lakásokra és önkormányzati bérlakásokra van szüksége közösségi érdekből és a fiatalok, családok, gyermeküket egyedül nevelők átmeneti megsegítésére. Takarékos ingatlangazdálkodásra kell törekedni, az átmenetileg megüresedő intézményi épületeket is lehetőség szerint lakhatási célra kell felhasználni.
Építészeti értékvédelem	A műemlékek (a Szent Anna templom és a Redl kastély) és a helyi építészeti és történeti értéket hordozó épületek adják a városkép egyediségét. A korábbi korok építészetét eredeti formában megőrkítő épületek megőrzése akkor is fontos, ha nem teljesen tudnak megfelelni a modern igényeknek. Legalább azoknak az épületeknek a megmaradását el kell érni, amelyek a Településképi Arculati Kézikönyvben (2018) szerepelnek. A dokumentumot interaktív módon érdemes népszerűsíteni. Az üressé vált védett épületeket felújítás és korszerűsítés keretében mielőbb újra kell hasznosítani.
Városüzem	A városüzemeltetési feladatellátás biztosítása legyen hatékony, eredményes, ellenőrizhető és finanszírozott. A közfoglalkoztatás ésszerű mértékig beépítendő a feladatellátásba. Célgépek beszerzésére kell törekedni, ha jelentős élőmunka takarítható meg és jobb minőség érhető el (pl. járdatarakítás).
Ivóvízellátás	Az ivóvízvezeték-hálózati veszteség további csökkentése érdekében az acél anyagú vízgerincvezetéseket, vízbekötéseket és a régi azbesztcement és rossz minőségű PVC csöveket fokozatosan KPE anyagúra kell kicserélni. Pótolni szükséges a hiányzó vezetékszakaszokat az új beépítésre kerülő lakóterületeken. Az általaj tűzcsapokat célszerű földfelettire cserélni. Bekötővezeték cserék, csomópontok, tűzcsap-csomópontok felújítása szükséges.
Szennyvíztelep	A szennyvíztisztító telep biológiai kapacitás növelése és/vagy intenzifikálása hosszútávon megoldandó.
Megújuló energia használata	A megújuló energia, elsősorban a napenergia és a geotermikus energia növekvő felhasználási aránya csökkentheti a káros anyagok kibocsátását és megtakarítás érhető el az energiaellátás költségeiben, ezért napelemek, napkollektorok, hőszivattyúk telepítését kell szorgalmazni. Az energiatakarékosság különösen fontossá vált a globális energiaválság miatt. Jó példával járhatnak elől az intézmények épületeik energiatudatos felújításával (fűtőkorszerűsítés, megújuló energiahasználat, hőszigetelés, nyílászáró-csere). Cél az, hogy idővel minden intézmény közel nulla energiafelhasználású legyen. A belső gépészet és vizesblokkok megújítása kapcsán az informatikai hálózatokat is cserélni, vagy bővíteni érdemes. A városban biogáz erőmű létesítése is indokolt lehet. Háztartási szélkerekek működtetése Tompán nincs korlátozva.
Csapadékvíz-gazdálkodás	A város csapadékvíz-gazdálkodása tervezetten fejlesztendő. A belterületi utcákban a szikkasztó árkok kialakítása javasolt. A lefolyásos csatornákat is szikkasztó burkolattal célszerű ellátni lefolyási szintet szabályozó minitiltók és mini bukóablák beépítésével a vízviisszatartás-víz megtartás érdekében. A Rákóczi utca D-i végén záportó alakítandó ki. A közfoglalkoztatási program lehetőségeivel élve folytatni kell a belvízi árkok, átereszek, műtárgyak karbantartását és felújítását. Vízgazdálkodási alapelv, hogy a burkolatok vízáteresztőek legyenek. Tárolótartályok telepítésével, ideiglenes elöntési területekkel minél nagyobb részét meg kell tartani a lehulló csapadékvíznek.
Hulladék-gazdálkodás	A hulladékgazdálkodás terén fontos a közterületek tisztántartása és az illegális hulladéklerakások felderítése mert „a szemét szemetet vonz”. Megoldást kell találni a zöldhulladékok helyben történő komposztálására.

Tompa, az élénk határváros

Elektronikus hírközlés

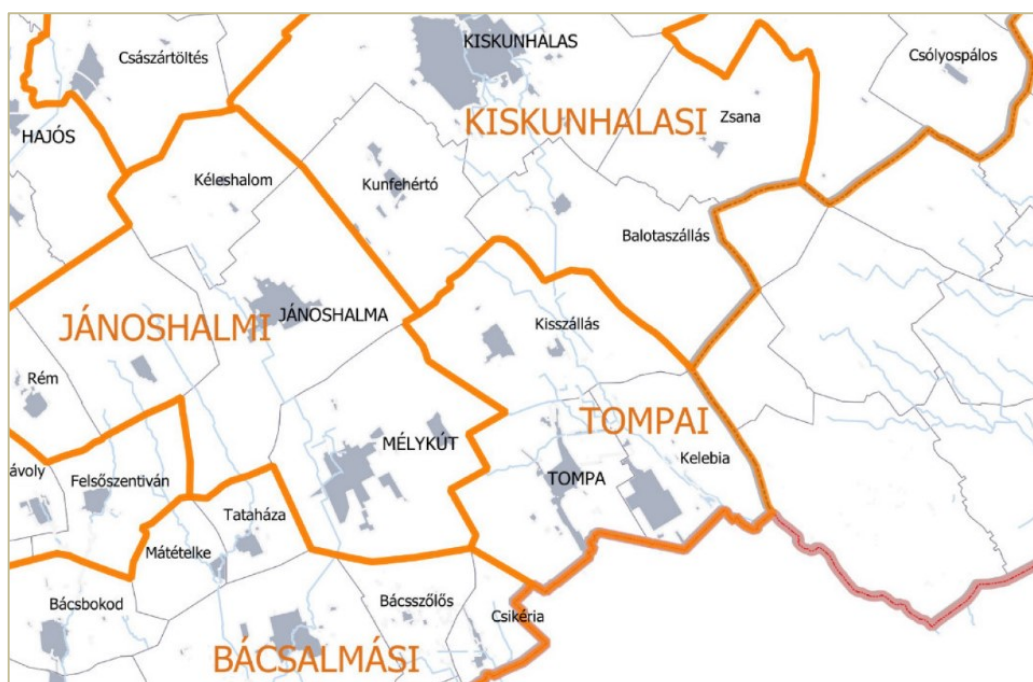
Az energia jelentős része a közlekedésre megy el, ezért a közlekedési kényszer csökkentése, az otthonról dolgozás feltételeinek megteremtése szükséges. El kell hárítani az esetleges akadályokat az otthoni munkavégzéshez nélkülözhetetlen nagysebességű internet-elérés elől. A városon belül egy hiteles, naprakész és mindenki által elérhető információs rendszert kell felépíteni. A helyi intézményeket, vállalkozásokat a rendszerbe be kell vonni, amely összehangolt működésüket elősegíti.

3.2. Kiszállással és Kelebiával való térségi együttműködés

A *Bács-Kiskun Megye Területrendezési Tervéről* szóló 7/2020. (VII.8.) BKMÖK rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében „városkörnyéki településegységek övezetéhez tartozó települések településfejlesztési koncepciója, integrált településfejlesztési stratégiája készítése során – a hatályos jogszabályban előírt fejezeteken túl – olyan fejezetet is készíteni kell, amely a terv típusának megfelelően, az érintett településekkel való egyeztetések alapján azt tartalmazza, hogy a város és a vonzókörzetéhez tartozó települések milyen módon tervezik fejleszteni a vonzókörzet számára nyújtott szolgáltatásokat, legalább a középfokú oktatási és egészségügyi létesítmények, a munkahelyek, és a rekreációs és szabadidőeltöltési lehetőségek, továbbá a várostérség belső közlekedési infrastruktúrája tekintetében.” E fejezet az előírásnak tesz eleget.

Tompa városkörnyékéhez két község, Kiszállás és Kelebia tartozik az alábbi ábra szerint.

BKMÖK rendelet 3/13. övezeti tervlap részlete: városkörnyéki településegységek

A sajátos fejlesztési irányt mindkét település esetén a határátkelés képviseli. **Kiszállás** területén keresztezi egymást a Ny-K irányú 55-ös és É-D-i irányú 53-as főút, utóbbi Tompán lépi át a szerbiai országhatárt. A későbbiekben megépülő M9 gyorsforgalmi útról szintén Kiszállásnál ágazik majd le egy új tompai határállomáson át Szabadkára vezető autópálya. Áthalad a községen a Budapest-Belgrád vasútvonal is, amelynek határátkelője Kelebián található.

Tompa, az élénk határváros

Kisszállás község történetileg is kapcsolódik Tompához, mindkét település Szabadka gazdasági körzetébe tartozott. Uradalmi üzemközpontjaik is hasonlóságot mutattak.

Kelebia belterülete a Tompával közös igazgatási határon, a város belterületétől mindössze 4-5 km-re fekszik. A 150-es számú vasúti fővonal a község Ny-i, Tompával közös határán halad el.

A **közlekedési viszonylatok** szempontjából a három település közös jövő elé néz: a Dél-Európát Közép-Európával összekötő nemzetközi közúti és vasúti folyosó e területen lép be Magyarországra. A Szerbiához kapcsolódó nemzetközi egyezmények és a határforgalom alakulása jelentősen befolyásolja a települések fejlesztését. Közös egyeztetve szorgalmazni kell az 53-as számú főút áteresztő kapacitásának növelését. Az új gyorsforgalmi út megvalósításával kapcsolatban a három település úthálózatához való megfelelő kapcsolódás összehangolása szükséges. Tompa Településterve Kisszállás településszerkezetének figyelembevételével jelöli ki a gyorsforgalmi út irányadó nyomvonalát.

A három település közötti munkaerő-ingázás számottevő, ezért a hiányzó kerékpárutak, -sávok megvalósítását közösen kell tervezni.

A fejlesztésre kerülő Budapest-Belgrád vasútvonal áruforgalmának a közutakra való leosztása előre láthatóan mindhárom településen forgalmi változásokat hoz magával, melyek kezelése közös gondolkodást fog igényelni. A vasúti határátkelőhelyénél lévő kelebiai pályaudvar és a tompai közúti határállomás közötti határmenti útvonalat Tompa város fejleszteni tervezi. A város gazdasági terület-kijelölése lehetővé teszi raktárak, áruforgalmi manipulációs tevékenységek elhelyezését.

A három település **mezőgazdasága** hasonló kihívásokkal néz szembe. Kölcsönösen előnyös lehetőséggel kecsegtet a *REL rövid elérési utat kínál élelmiszer-ellátás* a helyi állattartó és zöldség-gyümölcs termesztő kisgazdaságok, tanyák bevonásával.

Középfokú **oktatási intézmény** csak a közös járasszékhelyen, Kiskunhalason biztosított a településcsoport számára. Az ottani középiskolákba járó diákok intézményeivel intézményes kapcsolat kiépítésére kerülhet sor Tompa Önkormányzatának gondnoksága alatt annak érdekében, hogy az 50 órás közösségi munkát minél nagyobb mértékben a lakóhelyeiken dolgozzák le a tanulók. A települési intézmények teendőibe való betekintés révén a diákok világosabb képet kapnak a helyi közletről, és a kötelezettség helyben történő teljesítése megkíméli őket a közösségi munka miatti utazásoktól.

Tompa **általános iskolája** mindig befogadja az igény szerint idejelentkező környékbeli gyermekeket is, a tapasztalatok szerint azonban ez csak néhány főt jelent évente.

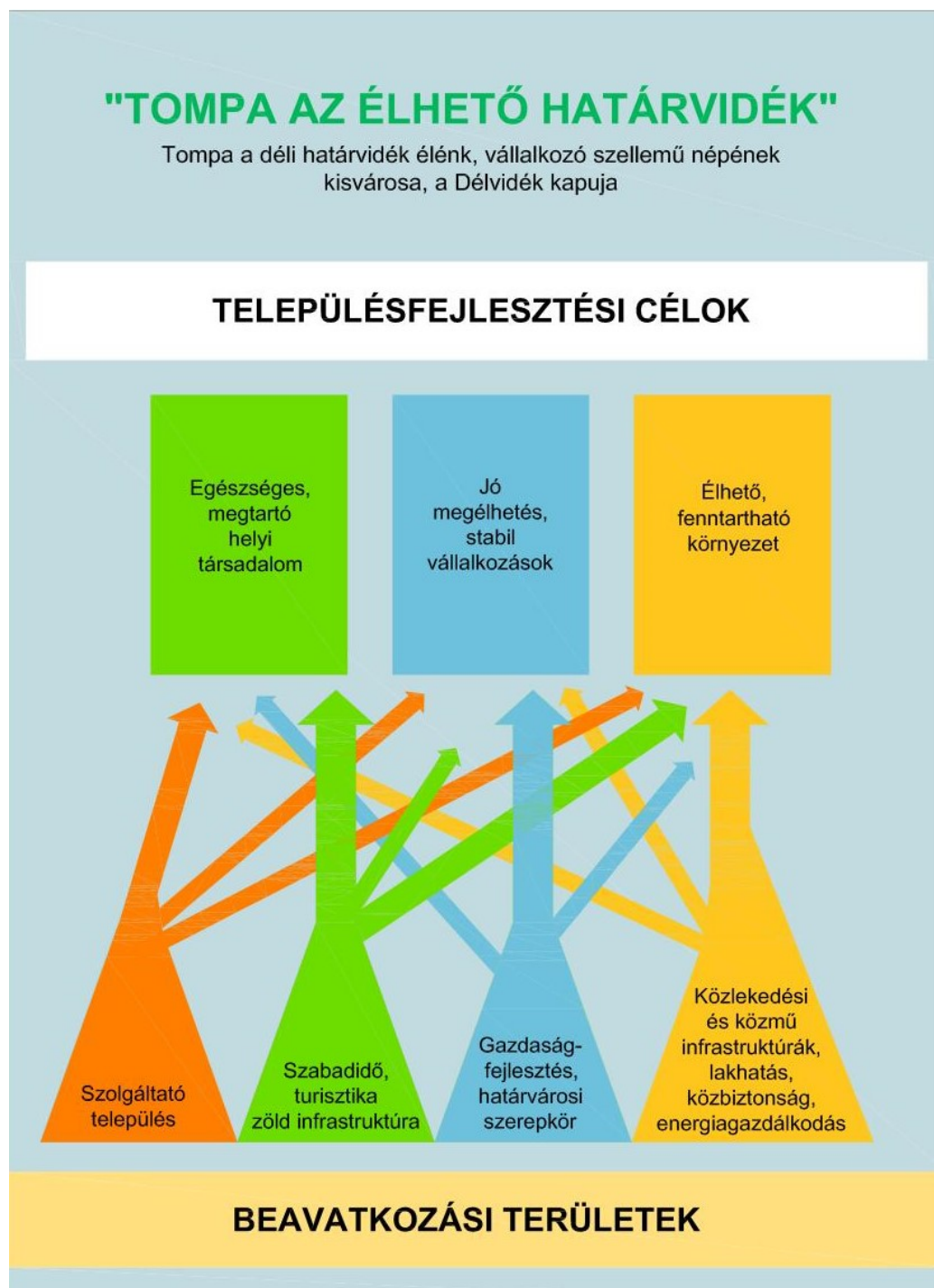
Intézményes kapcsolat elsősorban az **egészségügy** és a **szociális ellátás** területén adódik a város és a vonzásában lévő községek között. Az együttműködés tartalmát nagyban meghatározzák a feladat-ellátásokkal kapcsolatos mindenkori jogszabályok és állami intézkedések, ezért állandósult megoldások helyett mindig az adott időszakban legelőnyösebbet kell megtalálni. Az ellátásra szorulóknak tapasztalatait begyűjtve követni lehet az elégedettség és a hiányok alakulását, és szükség esetén be lehet avatkozni az ügymenetbe az önkormányzatok részéről az intézmények felé kezdeményezett megkereséssel.

A **közművelődésben** és a **turisztikában** egyre több közös szervezésű rendezvény és program várható a határon átnyúló projektek keretében és a vármegyei „Naturpark” fejlesztési irány mentén.

Tompa, az élénk határváros

3.3. Településfejlesztési célok rendszere, összefüggései a fő beavatkozási területekkel

A stratégiai célkitűzések eléréséhez számos beavatkozás szükséges. A jövőkép, a célok és a tervezett beavatkozások hatásmechanizmusát a következő ábra mutatja be, ábrázolva a kapcsolat erősségének mértékét is.

Tompa, az élénk határváros

4. RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM

Az alábbi táblázat a Fejlesztési tervlappal összhangban bemutatja az egyes akcióterületek **beavatkozásainak tervezett célját, helyszínét, tartalmát**. A megvalósítás legfontosabb feltételeit is tartalmazza: megadja a vázlatos **pénzügyi tervet** (indikatív költségvetési értékeket), rámutat a finanszírozás lehetséges forrásaira és a beavatkozás teljesítésének időtávlatára.

4.1. Tervezett fejlesztések, beavatkozások célja, helyszíne, tartalma, pénzügyi terve, teljesítési időtávlata

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlata
Szolgáltató település akcióterület	Tompai Polgármesteri Hivatal belső felújítása	Tompa, Szabadság tér 3.	Belső felújítás: Belső hideg és meleg burkolatok felújítása, belső nyílászárók cseréje és felújítása, közműhálózatok felújítása, világításkorszerűsítés, fűtéskorszerűsítés, eszközbeszerzés	100	TOP Plusz, Leader, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program, Magyar - Szerb Interreg Ipa	5 év
	Egészségház építése	Tompa, városközpont 521/19 hrsz.	Egészségügyi alapellátások fejlesztése keretében megépül egy új épület, amelyben helyet kap 2 körzeti orvosi, fogorvosi és gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat.	300	TOP_Plus	5 év
	Művelődési Ház belső felújítása	Tompa, Szabadság tér 5. 525 hrsz.	A Művelődési Ház öltözőinek, az ezekhez tartozó vizesblokkok teljes körű felújítása, közművek cseréje, az épület szellőző rendszerének kiépítése.	200	TOP_Plus, Leader, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	5 év
	Napsugár Gondozási Központ tetőfelújítása	Tompa, Szabadság tér 4. 527 hrsz.	Teljes tetőcseré és fűdémszigetelés, épület fűtési rendszerének felújítása, alternatív fűtési rendszer kiépítése	300	TOP_Plus, Magyar Falu Program	10 év
	Napsugár Gondozási Központ férőhely bővítése	Tompa, Szabadság tér 4.	új épületrész építése, meglévő adottságok kihasználásával új férőhelyek kialakítása	400	TOP_Plus	10 év

Tompá, az élénk határváros

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Szolgálati lakások felújítása	Tompá, Szabadság tér 2. 528/12 hrsz. Tompá, Táncsics utca 1. 24/9 hrsz.	A szolgálati lakások teljes körű külső és belső felújítása, a Táncsics utcában tetőcsere, parkolók, illetve garázsok építése, meglévők felújítása,	250	TOP_Plusz, Magyar Falu Program	7 év
	Szabó Dénes Általános Iskola tornaterem felújítás	Tompá, Bem utca 22-24. 527 hrsz.	A tornaterem öltözőinek és vizesblokkjainak teljes felújítása, az épület hideg és meleg burkolatainak cseréje	150	TOP_Plusz, Magyar Falu Program	5 év
	Szabó Dénes Általános Iskola kerítés felújítás	Tompá, Bem utca 22-24.	Az épülethez tartozó Bem utca felőli kerítés felújítása	50	TOP_Plusz, Leader, Vidékfejlesztési Program	3 év
	Bokréta Óvoda régi épület tetőfelújítása	Tompá, Szentháromság tér 14. 24/12 hrsz.	Régi épület tetőcsere	150	TOP_Plusz, Magyar Falu Program	10 év
Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra akcióterület	Szent Anna templom felújítása	Tompá, 0219/13 hrsz.	A templom külső és belső felújítása, a vízelvezetés kiépítése, a területen található vizesblokk felújítása	600	TOP_Plusz, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	10 év
	Redl kastélypark lehatárolás, felújítása és a látogatók számára történő megnyitása	Tompá, Szabadság tér 0290/20 hrsz.	Kastélykert lehatárolása az elkészült tervek alapján, majd ezt követően felújítási tervek, szakemberek irányításával a park felújítása, látogatóközpont építése, Redl hagyatékok bemutató kiállítás kialakítása, a park látogatók részére történő megnyitása.	1 000	Magyar - Szerb IPA, TOP_Plusz	15 év
	Gyűjtemények Háza felújítása	Tompá, Kossuth utca 536/3 hrsz.	Tetőcsere, külső belső felújítás, vizesblokk kialakítása	100	TOP_Plusz, Leader, Magyar Falu Program	10 év
	Sporttelep felújítása	Tompá, Rákóczi utca 523.hrsz.	kosárlabda és tenispálya burkolatának felújítása, kerítés cseréje,	100	TOP_Plusz, Magyar Falu Program, TAO, Leader	7 év

Tomba, az élénk határváros

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Tanyasi, vidéki idegenforgalom fejlesztése,	Tomba, külterület	tanyasi tábor és szálláshely(ek) kialakítása, tanyai életmódhoz és gazdálkodáshoz kapcsolódó turisztikai attrakciók,	150	Vidékfejlesztési Program, Kisfaludy Program,	15 év
	Játszóterek felújítása	3 játszótér, Óvoda, Iskola 24/12 hrsz. és 526 hrsz	A településen található játszóterek karbantartása, fejlesztése, további játékok telepítése, közösségi terek kialakítása	100	Magyar Falu Program, Leader	7 év
	Sport és rekreációs park kialakítása	Szabadság park 264/1, 264/2, 264/3, 264/4 hrsz.	futókör, kreszpálya, kültéri konditerem, áram és vízellátás kiépítése, kerékpáros és gördeszkás kalandpálya kiépítése, kerítés építése, pihenőpadok, asztalok kihelyezése,	250	TOP_Plusz, Leader, Magyar Falu Program	10 év
Gazdaság- fejlesztés, határvárosi szerepkör akcióterület	Konyha felújítása	Tomba, Bem utca 527 hrsz.	A konyha és a hozzá tartozó étterem, valamint a vizesblokkok belső felújítása, eszközök beszerzése, fűtéskorszerűsítés,	500	TOP_Plusz	5 év
	Inkubátorház II. ütem megvalósítása	Tomba, 1522/2 hrsz.	Az inkubátorház épületének bővítése, további raktárkapacitások, műhelyek, garázsok, kocsiszínek kialakításával	300	TOP_Plusz, GINOP_Plusz	5 év
	Kamionparkoló kialakítása	Tomba külterület 0356/46 hrsz., 0356/36,38,40,41,48 hrsz. ÉK-i részei	Az 53 sz. főút melletti külterületen egy 50 tehergépjármű befogadására alkalmas kamionparkoló kialakítása, a szükséges szociális blokkok megépítése.	300	TOP_Plusz, GINOP_Plusz	5 év
	Iparterület bővítése	Tomba, belterület 254/22 és 254/23 hrsz. valamint gazdasági építési övezetek	Határmenti övezetben területek vásárlásával, új iparterületek kialakítása	200	TOP_Plusz, GINOP_Plusz,	10 év
	Laktanya hasznosítása	Tomba 0191 hrsz.	A volt határőr laktanya hasznosítása turisztikai vagy gazdaságfejlesztési célra. A laktanya környezetmentesítése, a közműkiépítések, kerítésépítés és állagmegóvás.	500	GINOP_Plusz, TOP_Plusz, Magyar - Szerb Ipa	10 év

Tompá, az élénk határváros

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Napelempark telepítése	Tompá iparterület 254/23 hrsz.	Napelempark telepítése saját energiaellátásra	500	TOP_Pluszt, GINOP_Pluszt, KEHOP_Pluszt	8 év
	Energetikai korszerűsítések	Tompá Önkormányzati Intézmények	A geotermikus energia hasznosításának kiépítése	1 000	GINOP_Pluszt	10 év
Közlekedési és közmű infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energia-gazdálkodás akcióterület	Belterületi utak felújítása	Tompá belterület (Árpád, Attila, Bem, Eötvös, Kölcsey, Táncsics utca)	A belterületi utak folyamatos, ütemtervszerű felújítása	1 000	TOP_Pluszt, Magyar Falu Program,	3-10 év
	Külterületi utak felújítása	Tompá külterület (előzetes vizsgálat szerint, első ütemben: Damjanich utca 02/170 hrsz.)	A külterületi mezőgazdasági gyűjtőutak kimerése, felújítás, védőfásítása	1 000	Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program, Magyar - Szerb Ipa	3-10 év
	Kerékpárút építés	Tompá közigazgatási területe	Az 53 sz. főút melletti kerékpárút megépítése a település közigazgatási területének határáig	300	TOP_Pluszt, Magyar - Szerb IPA	3 év
	Járdaépítés, felújítás	Tompá közigazgatási területe (előzetes vizsgálat alapján)	A településen eddig megépített járdák felújítása, újak építése	100	Magyar Falu Program	3-8 év
	Rendezvénytér kialakítása	Tompá városközpont 523 hrsz. és Bem utca, Rákóczi utca közterülete	A Központi Parkban található színpad bővítése, tetőszerkezet kiépítése, áram és vízvételi lehetőség kiépítése. Tervvilágítás fejlesztése. Bem utca, Rákóczi utca vegyesforgalmú kialakítása	300	TOP_Pluszt, Leader, Magyar Falu Program	5 év
	Kamerarendszerek felújítása, újak telepítése	Település közigazgatási területe	Kamerarendszer felújítása, újak kiépítése	100	Belügyminisztérium, Leader, Magyar Falu Program	5 év

Tomba, az élénk határváros

Akcióterület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Lakóterületek kiépítése	Tomba Móra Ferenc utcai telkek	A Móra Ferenc utcában található telkek közművesítése	500	Magyar Falu Program	10 év
	Csapadékvíz rendszerek karbantartása, újak építése	Tomba közigazgatási területe, (Rákóczi, Bem, Jókai, Táncsics)	A település több pontján indokolt a csapadékvíz rendszerek kiépítése, a meglévők felújítása, egymással történő összekötése.	400	TOP_Plus, Magyar Falu Program	5 év
	Zöld program	Tomba közigazgatási területe	A település parkjainak, utcáinak, temetőinek növényállományának feltérképezése, településfásítási és virágosítási program elkészítése, parkokban és az utcákban található fasorok cseréje, újak telepítése. Parkok kültéri bútorállományának folyamatos karbantartása, cseréje.	150	Magyar - Szerb IPA, Leader, TOP_Plus	10 év
	Tanyasi gazdálkodáshoz kapcsolódóan a lakhatási feltételek javítása	Tomba külterület	Tanyák infrastrukturális fejlesztése, közműhálózat kiépítése, energiaellátás és egészséges ivóvíz biztosítása, környezetbarát egyedi szennyvízkezelés megoldása	eltérő (2-100)	Vidékfejlesztési Program, Leader	3-10 év
	Közüvilágítás korszerűsítése	Település közigazgatási területe	A meglévő rendszerek lecserélése vezérelhető, LED-es rendszerre.	800	saját forrás, ESCO finanszírozás, fejlesztési hitel	8 év

4.2. A célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységek

A stratégiai jellegű fejlesztési célok megvalósulása a fejlesztési jellegű tevékenységen túl, egyéb eszközökkel, egyebek között a megfelelő keretek megteremtésével, szabályozó és rendeletalkotó tevékenységével is segíthető.

4.2.1. Partnerség

A város lakosai, a helyi érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek, vallási közösségek részt vesznek a településfejlesztéssel és településrendezéssel kapcsolatos dokumentumok készítésének egyeztetési eljárásában. Az országos eljárási szabályok betartásán túl a helyi tájékoztató táblákon és elektronikus felületeken, valamint a nyomtatott helyi sajtóban biztosítható, hogy a lehető legnagyobb körben tudomást szerezhessenek a készülő tervekről és érvényesülhessenek a közösségi érdekek.

A települési arculatot, településképet, fejlesztési célokat és építési szabályozást érintő döntések társadalmasítása révén pontosabban és körültekintőbben kerülhet meghatározásra a településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer, mely szorosan kapcsolódik a város gazdasági stabilitásához és éves költségvetési forrásaihoz.

4.2.2. Településrendezési szerződés

A települési önkormányzat egyes településfejlesztési célok megvalósítására településrendezési szerződést köthet az érintett telek tulajdonosával, illetve a telken beruházni szándékozóval, azaz a cél megvalósítójával. A településrendezési szerződés közigazgatási szerződésnek minősül, az építési törvény rendelkezik tartalmáról és alkalmazási szabályairól.

Egyéni vagy vállalkozói érdekből induló településtervezés (például Településterv módosítása) során az önkormányzatot mentesítheti a tervezési terhek egy részétől a költségviselő fél szerződéses bevonása, és egyben előre rögzíthetők a kölcsönös feltételek. Hasznos lehet e jogi forma a beruházás-előkészítés biztonsága (például közérdeket is szolgáló infrastruktúra-pótlás) érdekében, a fejlesztés következményeinek haszonmegosztása, teherviselése céljából, továbbá, nem mellékesen, a megvalósult fejlesztés fenntartása szempontjából is.

4.2.3. Vállalkozás-segítő helyi eszközök

Közvetlen támogatást helyi adókedvezménnyel tud nyújtani a város a településen befektetési szándékkal jelentkezők részére, mérlegelve annak rövidtávú hátrányait és hosszútávú előnyeit.

Közvetve is lehet hathatós segítséget adni a vállalkozásoknak a helyi jogalkotás és hatósági ügyek rugalmas intézésével. Tompa Város Gazdasági Programjának megvalósítása településszintű gazdasági együttműködést kíván, a koordináló feladatok és igénykövetés felvállalása az önkormányzat felelőssége. Cserébe a helyi gazdasági szereplőktől korrektt adózás, információ-átadás és együttműködési készség várható el.

Tompa, az élénk határváros

4.3. Fejlesztési akcióterületek

Tompa akcióterületeit a Részletes cselekvési program a 4.1. pontban szereplő tematikus célokra építi fel a következők szerint:

- Szolgáltató város fejlesztésének akciói
- Szabadidő, turisztika és zöld infrastruktúra fejlesztésének akciói
- Gazdaságfejlesztés és határvárosi szerepkör fejlesztésének akciói
- Közlekedési és közmű infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energiagazdálkodás fejlesztésének akciói

Az egyes akciócsoportok megvalósítása számos helyszínt érint, melyek elhelyezkedése a település területén belül változatos képet mutat.

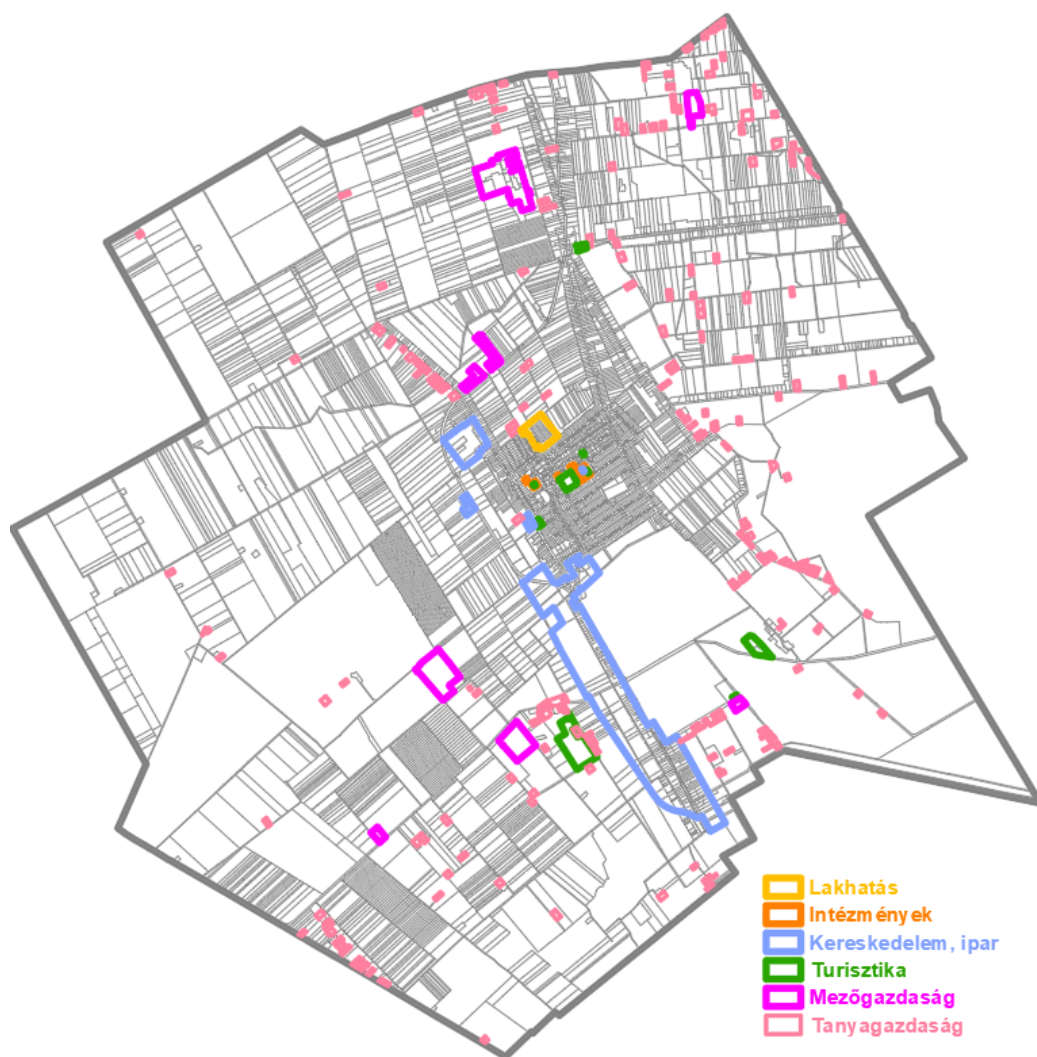
Tervezett fejlesztési akciók integrált területei a fő beavatkozási irányokban

- Lakhatási akcióterület
- Szolgáltató városközpont akcióterület
- Gazdaságfejlesztési akcióterület
- Turisztikai zöld akcióterület

Tompa, az élénk határváros

Fejlesztési területek összessége a Fejlesztési tervlapon

4.3.1. Szolgáltató város fejlesztése

Jelentősebb beavatkozási helyszínek:

Városháza: belső hideg és meleg burkolatok felújítása, belső nyílászárók cseréje és felújítása, közműhálózatok felújítása, világításkorszerűsítés, fűtéskorszerűsítés, eszközbeszerzés.

Művelődési Ház: öltözők, az ezekhez tartozó vizesblokkok teljes körű felújítása, közművek cseréje, az épület szellőző rendszerének kiépítése.

Napsugár Gondozási Központ: új épületrész építése, meglévő adottságok kihasználásával új férőhelyek kialakítása.

Szabó Dénes Általános Iskola: a tornaterem öltözőinek és vizesblokkjainak teljes felújítása, az épület hideg és meleg burkolatainak cseréje; az épülethez tartozó Bem utca felőli kerítés felújítása.

Bokréta Óvoda: régi épület tetőcseréje.

Egészségház: egészségügyi alapellátások fejlesztése keretében megépül egy új épület, amelyben helyet kap 2 körzeti orvosi, fogorvosi és gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat.

Tompa, az élénk határváros

Szolgáltató város fejlesztési akcióterület lehatárolása alaptérképen a jelentősebb projekt-helyszínek kiemelésével

4.3.2. Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra fejlesztési akciói

Jelentősebb beavatkozási helyszínek:

Redl kastély körüli műemléki terület: Szent Anna templom felújítása, kastélypark jóléti célú fejlesztése (KEFAG Zrt parkerdő-projektje), volt cselédházak, gazdasági épületek korhű felújítása idegenforgalmi céllal.

Gyűjtemények Háza: a Kossuth Lajos utca 15. szám alatti (536/3 hrsz.) telken álló épület tetőcseréje, külső és belső felújítása, vizesblokk kialakítása.

Sporttelep: pályaburkolatok felújítása, kerítés cseréje.

Játszóterek felújítása: meglévő játszóterek karbantartása, fejlesztése további játékok telepítésével; közösségi terek kialakítása.

Víztorony környéke (Bem utca): futópálya, kreszpálya, kültéri konditerem, áram és vízellátás kiépítése, kerékpáros és gördeszkás kalandpálya kiépítése, kerítés építése, pihenőpadok, asztalok kihelyezése.

Ifjúsági tábor és pihenőház: Újföld utca elején a tábor fokozatos kiépítése, a tervezett túraútvonal induló állomáshelyeként való kialakítása; túraútvonal kijelölése.

Volt határlaktanya: Szálláshely fejlesztés a barnamezős területen, a telek kiegészítése területcserével a Kelebiai útig.

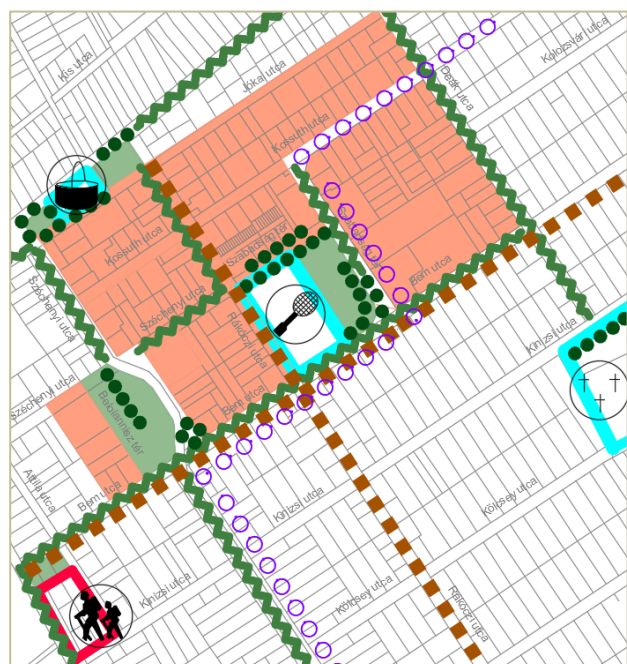
Tompa, az élénk határváros

Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra fejlesztés főbb helyszínei alaptérképen

Zöld infrastruktúra fejlesztés a városközpontban és környékén (Rácz Mária Julianna kert- és tájépítésszernök)

- Településközpont
- Meglévő fásor
- Közpark
- Kötelező közterület fásítás
- Kerékpárút
- Vegyesforgalmú utca fejlesztése
- Turisztikai fejlesztési terület

Tompa, az élénk határváros

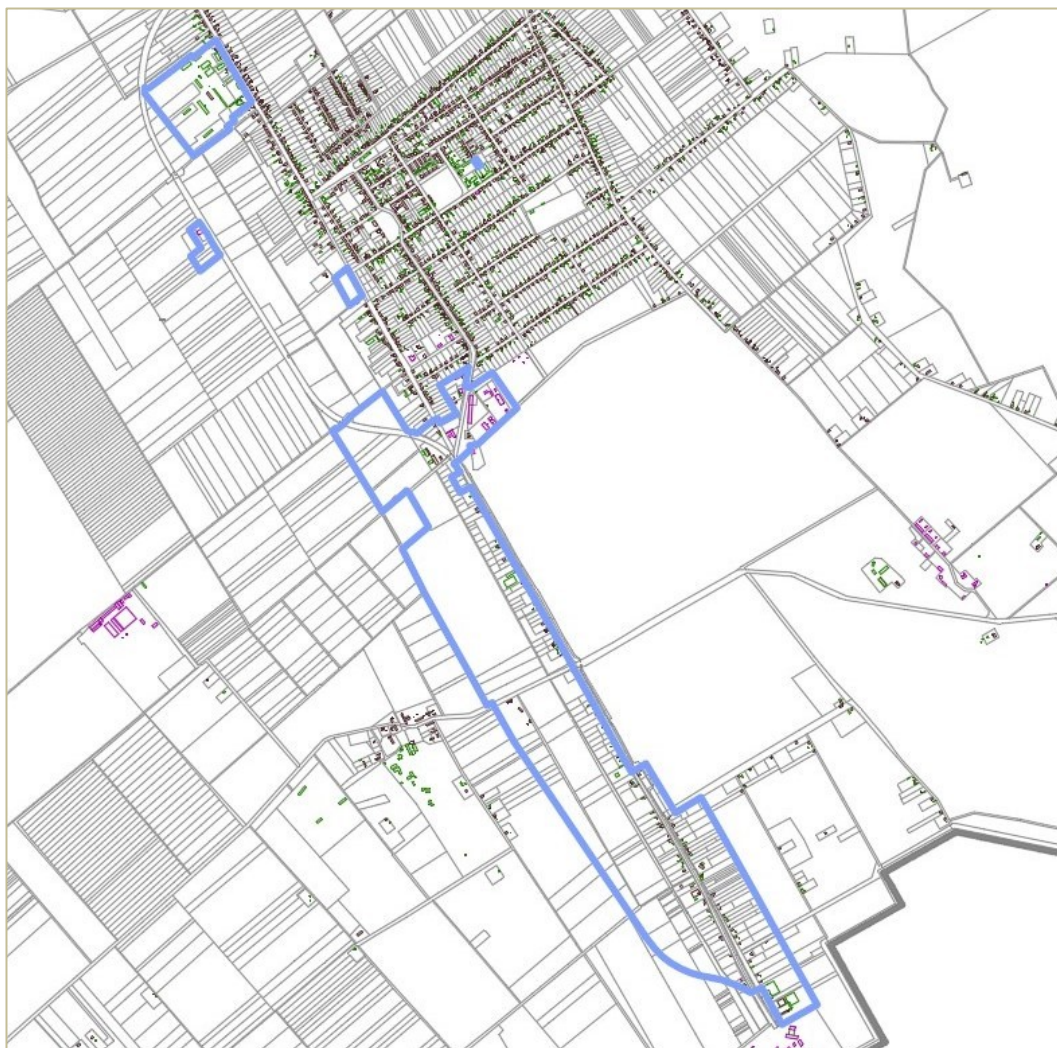
4.3.3. Gazdaságfejlesztés akciói

A **gazdaságfejlesztés** a következő főbb beavatkozásokat foglalja magában:

- Bem utca 527 hrsz. alatti konyha és a hozzá tartozó étterem, valamint a vizesblokkok belső felújítása, eszközök beszerzése, fűtése korszerűsítés
- 1522/2 hrsz. alatt inkubátorház épületének bővítése, további raktárkapacitások, műhelyek, garázsok, kocsiszínek kialakításával,
- 53 sz. főút melletti külterületen egy 50 tehergépjármű befogadására alkalmas kamionparkoló kialakítása, a szükséges szociális blokkok megépítése
- Határmenti övezetben területek vásárlásával, új iparterületek kialakítása
- 254/23 hrsz. telken napelempark telepítése az önkormányzat saját energiaellátására

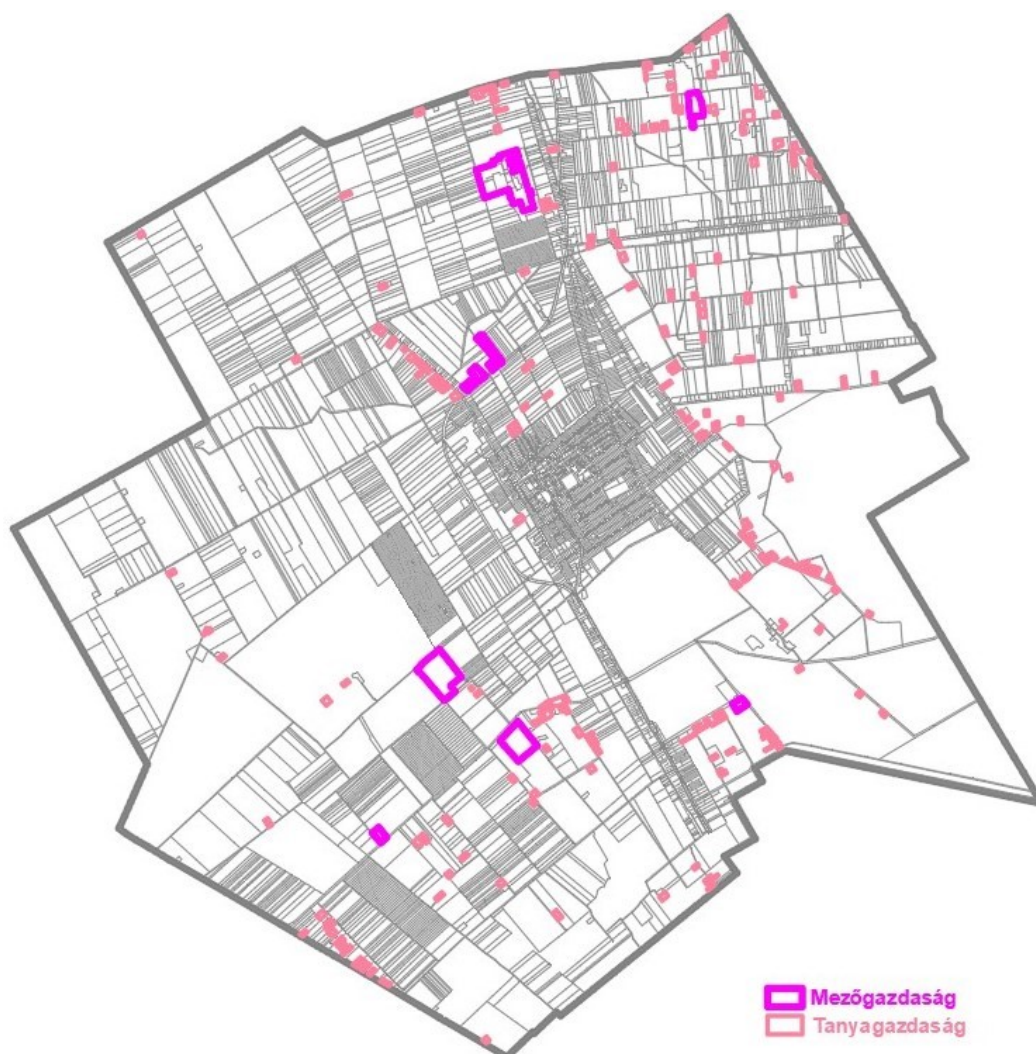
Tompa **gazdaságfejlesztési helyszínei** a meglévő gazdasági területek, az 53-as számú főút elkerülő útszakaszának meghosszabbításához kapcsolódó új gazdasági területek, valamint a mezőgazdasági majorok és tanyák.

Gazdaságfejlesztés főbb helyszínei alaptérképen

Tompa, az élénk határváros

Mezőgazdasági üzemek és tanyák fejlesztésének főbb helyszínei alaptérképen

4.3.4. Közlekedési és közmű infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energiagazdálkodás akciói

A **műszaki infrastruktúra-hálózatok** fejlesztési akciói a következő főbb beavatkozásokat foglalják magukban:

- 53-as számú főút elkerülő szakaszának meghosszabbítása a határállomásig
- Gyűjtőúthálózat korrekciója (városközpont átmenő forgalmának csökkentése)
- Vegyesforgalmú utak kialakítása (Bem utca, Rákóczi utca)
- Kerékpárút-hálózat fejlesztése (országos utak mentén)
- Külterületi mezőgazdasági utak kimérése, felújítása, fásítása
- Belterületi utak folyamatos, ütemezett felújítása (első ütem: Árpád, Attila, Bem, Eötvös, Kölcsey, Táncsics utca)
- Közcélú parkolóhelyek bővítése
- Közterületi térfigyelő kamerarendszer kiépítése
- Meglévőt járdák felújítása, újak építése

Tompa, az élénk határváros

- Csapadékvíz rendszerek kiépítése, a meglévők felújítása, egymással történő összekötése
- Záportározók létesítése (közigazgatási terület ÉK-i része, Rákóczi utca D-i vége)
- Tanyák infrastrukturális fejlesztése, közműhálózat kiépítése, energiaellátás és egészséges ivóvíz biztosítása, környezetbarát egyedi szennyvízkezelés megoldása
- Ivóvízvezeték-hálózat korszerűsítése
- Szennyvíztisztító-mű biológiai tisztítási kapacitásának bővítése
- Közvilágítás meglévő rendszereinek lecserélése vezérelhető, LED-es rendszerre
- **Gazdaságfejlesztés** főbb helyszínei alaptérképen

A Móra Ferenc utcában és a tőle K-re lévő területen a **lakhatást segítő** közműépítési, útépitési akciók megvalósítása szükséges.

Lakhatási akcióterület ortofotón

4.4. Településfejlesztési akciók megvalósítási keretei, finanszírozási lehetőségek, szervezeti keretek és kompetenciák

Tompán a városfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az e célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. A testület további feladata a város térbeli fejlődését meghatározó településrendezési eszközök jóváhagyása is.

Tompa Város Képviselő-testületének Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 15/2019 (XI.29.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: önkormányzati SZMSZ) értelmében a képviselő-testület az alábbi településfejlesztéssel kapcsolatos jogköröket ruházza át a polgármesterre:

- Döntés az átmenetileg szabad pénzeszközök tartós betétben történő elhelyezéséről, illetve magyar állampapírvásárlásáról,
- Döntés az államháztartási tv. 34. §-a alapján az önkormányzat költségvetési rendeletben meghatározott bevételek és kiadások módosításáról és a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról,
- Döntés a kiemelt előirányzatokon belüli átcsoportosításról,
- Döntés a lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló önkormányzati rendeletben foglaltak szerint a lakásszerződés hosszabbításáról, a rendkívüli élethelyzetbe került család átmeneti elhelyezéséről, az élettárs befogadásához nyújtandó hozzájárulásról, lakáspiaci alapon történő bérbeadására irányuló pályázat kiírásáról, a nem lakáscélú helyiség egy éves vagy az egy évet meg nem haladó bérletéről, a nem lakás célú helyiség bérleti szerződésének meghosszabbításáról,
- Döntés mezőgazdasági rendeltetésű földek bérbeadásáról,
- Gondoskodik az önkormányzat jogi képviseletéről
- Kiadja a közterülethasználati engedélyeket,
- Megadja a nyomvonal jellegű építmények elhelyezéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulást,
- Ellátja a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 46. § (1) a) bekezdésében meghatározott önkormányzati hatáskörbe tartozó közútkezelői feladatokat (kivéve a forgalmi rend kialakítása és felülvizsgálata),
- Eljár a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 8. § (2) bekezdésében meghatározott településkép-értékesítési eszközök vonatkozásában.

A település jegyzőjére a települési támogatások megítélésének feladatát ruházza át az önkormányzati SZMSZ.

Az Pénzügyi Bizottság tevékenysége nagyban kötődik a településfejlesztéshez:

- A helyi önkormányzatnál és intézményeinél
 - véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;
 - figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonváltozás (vagyon növekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;

Tompa, az élénk határváros

- vizsgálja az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkézelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fegyelem érvényesítését;
- ellátja a képviselő-testület rendeletében meghatározott feladatokat;
- Elkészíti az önkormányzat gazdasági programját,
- Rendeleteket készít,
- Elkészíti a következő fejlesztési dokumentumokat: a várost érintő fejlesztési projektek megvalósításáról szóló előterjesztések, az önkormányzati beruházásokat előkészítő tervek, döntések, pályázati kiírások, a területfejlesztési és központi alapokra benyújtandó pályázatok, pénzügyet érintő előterjesztések,
- Önkormányzati tulajdon elidegenítése, cseréje, illetve más célú hasznosítása ügyeinek véleményezése,
- Piaci alapon történő lakásbérletre vonatkozó pályázatok véleményezése,
- Nem lakás célú helyiség bérbeadására kiírt pályázatokat véleményezése.

Jelen Fejlesztési tervben foglaltak megvalósítása során a döntéshozó Tompa Város Önkormányzat Képviselő-testülete. Feladata a dokumentum megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése, valamint a kitűzött fejlesztések megvalósulásának, az elvárt eredmények és hatásaik értékelése, a célrendszer teljesülésének követése.

5. MONITORING

5.1 Beavatkozások eredményességének mérése

A stratégia megvalósításának mindenkori körülményei dinamikusan változnak, ezért a most megfogalmazott célokat és elvárt eredményeket az elkövetkező években rendszeresen össze kell vetni az újabb szempontokkal és problémákkal. Ami a jelenlegi információk szerint megalapozottnak tűnik, azt a külső és a belső környezet átrendeződése, vagy nem várt eseményei, mint amilyen most a járványhelyzet, a háborús konfliktus, az energiaválság és az Európai **Unió bővítésével kapcsolatos tárgyalások**, nemzetközi megállapodások, felülírhatják. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem, vagy csak hiányosan ismerünk.

Érdemes évente, vagy váratlan események alkalmával elővenni a stratégiát, megvizsgálni, hogy a kitűzött célok irányába fejlődik-e a település, várható-e a tervezett hatások elérése. Szükségessé válhat a visszacsatolás, azaz a szükséges korrekciók megállapítása és a dokumentumba való beépítése. Amennyiben a stratégiában lefektetett szándékoktól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

A településfejlesztés 4 átfogó céljának megvalósításához vezető úton az eredményesség mérése legegyszerűbb az elvárt **hatások statisztikai mutatókkal való összevetése**.

Tompa, az élénk határváros

Tompa számára a legfontosabb elvárt hatások a következők:

- Népesedésszám
- Lakosság egészségi állapotának mérhető adatai
- Lakosság képzettségi adatai
- Lakosság jövedelmi viszonyai
- Ingázás
- A tompai székhelyű vállalkozások által fizetett iparűzési adó értéke
- Települési környezettel való elégedettség

A beavatkozási területek sikeressége konkrét eredménymutatókkal ellenőrizhető:

- Szolgáltató város: városi funkciók, intézmények mennyiségi és minőségi fejlődése.
- Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra: szabadidő aktivitás mértéke, attrakciók mennyisége és minősége, belterületi zöldfelületek nagysága és minősége, rendezvények száma és látogatottsága, szállásférőhelyek, vendégéjszakák száma.
- Helyi gazdaság: foglalkoztatottság, munkahelyek száma, vállalkozási aktivitás.
- Közmű, közlekedés, energia- és vízgazdálkodás, lakhatás: megközelíthetőség, közműellátással kapcsolatos lakossági és vállalkozói elégedettség, energiamegtakarítás, vízviszatarítás mértékének növekedése, új beépíthető lakótelkek száma.

5.2 A monitoring működtetése

Évente jelentésben kell áttekinteni a megvalósított lépéseket, a tervezett beavatkozások előrehaladását, azok mérhető hatásait, eredményességi mutatóit. Jelezni szükséges a település adottságaiban bekövetkező változásokat, az egyes tevékenységek kapcsán felmerült problémákat, az egyes célok, programok esetleges veszélyeztetettségét.

A jelentés alapján a polgármester szükség szerint egyeztetést kezdeményez az önkormányzat bizottságaival, a településen működő civil szervezetekkel, vagy szakmai támogatókkal. Jelentősebb eldöntendő kérdésekben lakossági fórumot hív össze. Vitás kérdésekben a lakossági vélemények megszondázása alkalmanként kérdőíves véleménykéréssel, vagy a helyi sajtón közreadott felhívással is kiegészíthető.

Az összegyűjtött vélemények kiértékelése után a polgármester a Képviselő-testület elé terjeszti a monitoring folyamattal kapcsolatos javaslatokat. A Képviselő-testület meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.

Váratlan helyzetekben soron kívüli beavatkozás válhat szükségessé, amely rendkívüli Képviselő-testületi megtárgyalást indokolhat.

Tompa, az élénk határváros

László Elizabet 5 évesen ilyennek látja városát

6. RÉSZLETES FEJLESZTÉSI TERVLAP

Tompa *Részletes fejlesztési tervlapja* a településrendezési terv megalapozására a teljes közigazgatási területen meghatározza a stratégia és a részletes cselekvési program – kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek – térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét. Az egyes integrált stratégiai fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési akcióterületeket.

A fentiekén túlmenően a településtervezési szabályzatban meghatározott jelkulcs figyelembevételével meghatározza

- a stratégia és a részletes cselekvési program elemeinek főbb térbeli összefüggéseit,
- a település fejlesztésének térbeli rendszerét és területi irányait,
- az épített, a táj- és természeti környezet tekintetében a külső és belső korlátokat, azok jellegét,
- a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló fejlesztési akcióterületeket és egyéb területek legalább általános használat szerinti lehatárolását,
- a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszakiinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

Tartalmát és feldolgozási módját tekintve *a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet követelményeit veszi alapul.